

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
13 C
69

204

GRE
GORII MAGALOTTI

Pati. Ro. Episcopi Clusini, Iu. U. consultissimi securitatis ac salui conductus tractatus perutilis & quotidianus.

Sanctissimo Patri et domino nostro. D. Paulo Di
uina prouidentia. P. P. Tertio. Benedictus De
Valentibus S. eiusdem Fisci Procurator et
seruus humillimus. S. P. D.

Regorius Magalottus san
ctitatis vestre nominis obser
uandissimus. cum in humanis
ageret mecum familiarissime
vixit. et quamuis ingentes il
lius virtutes ipsum quotidie
ad ampliores dignitatis gra
dus eueherent: Ego vero in
tenuitate status mei persistere
non minus propterea ille ve
re amicitie numeros omnes mecum implere desinebat,
eo pacto, vt etiam extremum fatum agens res suas nul
li charius q̄ mihi comendauerit. Quamobrem aliquan
do dignissime illius memorie deesse non potui apud san
ctitatem vestram etiam longe feruentius q̄ si res meas
in quibus magis frigescere soleo/pertractassem.

¶ Is igitur cum in vrbe gubernator existeret Opus
culum de securitate ab eo diligentissime conscriptum
ad me destinauit. Quod ego dum sepius reuolui, ac
nōnullis peritissimis viris perlegendū dedi: in eam de
ueni sententiam nullatenus opusculum ipsum sine iniu
ria tanti viri in occulto haberi posse. vtpote in quo de
frequentioribus earum que in vrbe quotidie versantur
questionibus exactissime agatur: veritus tamen sum ne
obscure nimium in lucem prodiret si meo nomini tantū
mō inscriptus ederetur. Quare cum et ille et ego nullum
aliud in terris numē maius nouerimus. q̄ sanctitatis ve
stre nomen incomparabile, ad eius beatissimos pedes de
uolutus, quicquid id est, eidem. s. vestre post deuota il
lorum sanctissimorum pedū oscula dico et voueo. Que
diu ac feliciter valeat. Ex edibus nostris Rome.

Sanctissimo ac beatissimo Domino nostro Paulo iij. Pont. Max.

Sanctissime ac Beatissime Pater. & Domine.

INgenti cum luctu & verissimis lachrymis de inopinatu obitu Clusini Episcopi Gubernatoris nostri scribimus, qui repentina morbi vi sublatus/tam graue/tam acerbum nobis atq; omnibus huius ciuitatis ordinibus sui desiderium reliquit. vt nemo plane sit, qui huic vrbi luctuosiorem diem contigisse meminerit: Et erat sane ea prudentia vir/ea integritate & innoc ntia/ea in rebus omnibus prouidendis vigilantia/ obeundis consilio & solertia. In tota iurisdictione equitate, & diligentia/vt ad res publicas gubernandas aptus/ & factus/ & ad apostolice sedis decus/gloriamq; tuam Pater Santiss. & sapientiss. augendam. Ac huius ciuitatis tue incolumitatem tuendam natus maxime videretur. Quo q dem fiebat/vt omnibus prope bonis/cum in eius probitatem, grauitatem, humanitatem summam/& prope admirabilem in nos beneuolentiam intueremur, & nouum semper aliquem fructum ad concordiam & relique felicitatis nostre cõseruationem, ac propagationem caperemus. Magnam tibi Pater Beatiss. qui nobis rebus/fortunisq; nostris talem ac tantum virum preesse voluisses; gratiam haberemus. Sed qm̃ vt sunt hum na omnia fluxa/& caduca/ita parum diuturnam esse voluit summus & sempiternus Deus voluptatem eam/ quam eximiam cupiebamus ex Clusini Episcopi optima ac rectissima gubernatione. Reliquum illud nobis fit vt clarissimi/ac omni virtutis genere prestantissimi hominis memoriam sancte pieq; colamus. Te vero pater ac Domine/ supplices, ac veluti si addessemus, ad pedes tuos prostrati oremus & obtestemur. vt in nouo Gubernatoris nobis deligendo adhibeas in consilio altissime mentis tue diuinitatem. & spectatam nobis iam toties erga nos beneuolentiam. Id enim si feceris, quod certe facturum confidimus, nihil dubitamus/cum a te nobis missum iri Gu

bernatorem. Qui neqꝫ omnino sit indignus/ qui Clusi no succedat/ ⁊ legati nostri summa amplitudine ⁊ virtute adolescentis personam sustinere/ ⁊ iudicij sanctitatis sapientieqꝫ tue in hac ciuitate ⁊ Republica moderanda ac regenda/ monimenta relinquere possit. Vale Pater sanctiss. ⁊ beatiss. Diu felix.

Bononie vij. Idus Decembris. M. D. XXXVII.

Sanctitatis tue.

Deuotissimi filij ac fidelisS. Quadraginta reformatores status Ciuitatis tue Bononien.

Spectabili viro Domino Benedicto de Valentibus.
Sanctissimi Dñi. N. Procuratori Fiscali:
Gregorius Magalottus Salutem dicit.

T si vereor, vir Magnifice, ne me insolentie aut temeritatis vitio accuses/ qui adeo tenui exiliqꝫ ingenio iuris precepta ac disputationes iam antea a probatissimis auctoribus traditas colligere, ⁊ multis in locis emendare ausus fuerim. Verum tamen tue prudentie atqꝫ humanitati confisus cum inter legendũ multas questiones de securitate ⁊ saluo conductu sparsim ⁊ in remotis lectionibus velut neglectas offenderim/ ⁊ non minus in forensibus ⁊ fisci negocijs vtiles ꝙ necessarias. Visum est non fore a nostra institutione atqꝫ amore alienum. Illas in vnum colligere, ⁊ velut primitias nostras tuo nomini dicare. vt ea in quibus ego defecerim corrigeres/ atqꝫ pulires: Et ad hoc me magnopere excitauit tua ergo me beneuolentia atqꝫ pietas. Nullum vnquam officij genus pretermisisti: vt humilẽ fortunam meam subleuares atqꝫ extolleres ac mihi semper felicitatem dignitatẽqꝫ optasti: vt essent he mee lucubratiões ac vigilie. fidei ⁊ mei erga te amoris testimoniũ. Perlege igitur/ quãquidem si tibi illas placere intellexero, opus iam inchoatũ de mõ in rebus fiscalibus caute agendi pficiam ⁊ tuo sub auspicio in lucem edam. Vale ⁊ Magalottum tuum vt soles ama.

Securitatis ac salui conductus Tractatus incipit.

Super icognitis nō est procedendum,

Ecuritatis ac salui conductus materiam disputaturus. Imitabor iurisconsulti sententiam in.l. i. in prin.ff. de iust.⁊ iur. ¶ Dicentis operam iuri daturum prius noscе oportet vnde nomen iuris descendat. cū ad cognitionem specierum precedere debeat cognitio generis/ vt intelligatur quid sit id de quo disputatur vt in.l.i.ff.si cer.peta. ⁊ per glo. in Ru. reg.iu.in.vij. ¶ Et licet omnis diffinitio in iure sit periculosa.l.omnis diffinitio .ff.de reg. iu.l.i. §. dolum .ff. de dolo. ¶ Nihilominus Guil.de Cun. quem refert ⁊ sequitur Bar.in.l.illicitas.§.ne potentiores. ff. de off. pres.hoc modo diffinit. ¶ Securitas est legitimum presidium quod per officium iudicis iuste timenti datur. Quam diffinitionem videtur sequi legislator in.l.denūciamus.versi.Nam si quis ⁊c. C.de his qui ad eccl.cō fug.⁊ Alber.de Ros.in .d.§.ne potentiores in princ. ⁊ Iac.de bel.in.§.neq͡ʒ autem homicidis in.i.col.in auctē. de mand.princip.¶ Ubi dicit istam securitatem uulgariter fidantiam appellari secundum Bal.in aucten. agricultores.C.que res pig.oblig.poss.

Diffinitio omnis in iure periculosa.

Securitas quid sit.

¶ Sed ista diffinitio Guil.de Cun.nequaq͡ʒ videtur vera,cum non sit vniuersalis ⁊ non conuertatur cum suo diffinito/vt omnis bona diffinitio cōuerti debet vt in.d. l.i.§.Dolum.⁊ ibi Bar.ff.de dolo.⁊ in.l. mortis causa capit.de donati.caus.mor.⁊ late per Phil. Dec.in .d. l.omnis diffinitio in princ. ¶ Quoniam non omnis securitas datur a iudice,sed quandoq͡ʒ datur a lege nullo ministerio iudicis interueniente vt in legatis hostium quibus tanq͡ʒ sanctis a lege ⁊ non iudice securitas datur. vt in.l.fi.ff.de legatiōi. ⁊ in.l.sanctum.ff. de rerū diuis. ⁊

Diffinitio omnis bona conuerti debet, cū suo diffinito.

Securitas an' ab alio quā a iudice det

Legati hostium a lege securitatem hēnt

in.c.ius gentium.i.dist.ibi / legatorum non violandorum religio. Item confugientes ad ecclesiam iam a lege gaudent securitate vt inde inuiti extrahi non possint vt in l. presenti. C. de his qui ad eccl. cõfug. Et in multis alijs casibus lex dat securitatem sine ministerio hominis vt inferius dicemus. Et ideo verbum securitatis hoc mõ diffiniẽdũ ẽ securitas siue saluus cõductus ẽ presidiũ quoddam qd a lege vel ab eius ministro iuste timẽtibus dat. Sed posset Guil. de cun. ab ista impugnatiõe de feu. cũ Guil. de Cun. nõ intẽdat diffinire verbũ securitatis in gñe sumptum: Sed tñ illam spẽm securitatis que dat a iudice auctoritate legis. quando quis timet ne ab aliquo offendatur de qua per Bar. & Doct. in. d. §. ne potentiores & latius per feli. in. c. i. versi. qui timet. ext. de treg. & pac. Et cum circa istam diffinitionem parua versetur vtilitas vlterius non insistam.

& uide infra i prima declaratione prima col. Et qua pena puniantur illos offendentes uide in ultima carta.

¶ Cum itaq3 demonstrauerimus quid sit securitas in gñe sumpta. videndum est de qualibet eius specie ut cognoscamus de qua tractare velimus. Premittendum ẽ igitur q quinq3 sunt species securitatis.

Securitatũ spẽs. v. sunt pria que datur a re rei.

¶ Prima species est que datur a re rei. vt si timeatur ne domus mea ruat super domum tuam cogor officio iudicis prestare cautionem de damno infecto. que a re rei prestatur vt in toto tit. ff. de dam infec.

Securitas que datur a re persone

¶ Secunda species securitatis datur a re persone vt potest contingere casus. quando ego timeo ne domus tua ruat super caput meum & familie mee, et tunc quia non est mihi cautum per satisdationẽ de damno infecto. Cũ corpus liberum extimationẽ non recipiat. vt in. l. ex hac C. si pauper fecis. dic. & in. c. i. extra de iniu. Cogitur dominus si diues est illam reficere. si pauper illam vendere vt reficiatur vt declarat Specu. in tit. de satisdationibus. §. si. ver. Item est & alia &c. quẽ refert Bar. in. d. §. ne potentiores & Alex. & moder. in Rub. ff. de dam. infec.

Liber hõ extimationem non recipit.

Pauper cogitur dõmũ uendere quando illa ruinam minãte reficere non potest.

¶ Tertia species securitatis prestatur a persona rei. Quoniam si timeo ne vis fiat in possessione mea possum implorare officium iudicis vt cogat illum de quo timeo vt caueat ne vim faciat in possessione mea, vt in. l. si super possessione & ibi Bal. C. de transac. & Bar. in

Securitas que prestatur a persona rei

l. qui mihi bona. §. qui damni. ff. de dam. infec. Et circa istam tertiam speciem securitatis multa alia exempla ponuntur per Albe. de Ros. in dicto. §. ne potentiores que breuitatis causa pretereo &c. ¶ Quarta species securitatis est illa que prestatur a persona persone quando timenti ab aliquo offendi datur officio iudicis cautio de non offendendo vt per Bar. & doc. in dicto. §. ne potentiores. & per Felinum in dicto in. c. i. ver. qui timet & reperiuntur fere infiniti casus quibus securitas a persona prestatur persone vt in. l. vniuersa. C. de prec. princ. offerē. & in. l. penul. ff. de petit. hered. & in. l. post acceptū & in l. is a q̄. ff. de rei ven. & ti. ff. & toto. C. de fide inst. cū multis simil. & cum iste quatuor species securitatis sint p doctores in dictis locis ad saturitatem discusse illas in presenti tractatu silentio preteream. Quinta & vltima species securitatis est illa que homini a lege vel ab eius ministro prestatur quam non improprie Doctores fidantiam siue saluum conductum vocant. & de ista vltima specie securitatis ex multis doctorū auctoritatibus hinc inde sparsis & in vnū per me collectis Deo Opt. Max. auctore presentem tractatum efficiam. Quem pro clariori intelligentia in quatuor partes principales diuidam. In prima dicam de personis que possunt securitatem dare & quibus debeat securitas dari. In secūda in quibus casibus debeat securitas data seruari. In tertia quomodo debeat interpretari. In quarta & vltima qua pena puniantur non seruantes securitatem & quemodo finiatur. Et istas quatuor species securitatis per xxiiij. declarationes disputabimus.

Securitas que prestatur a persona persone.

Securitas que prestatur hoi a lege.

Prima Pars.

Prima declaratio.

¶ Primo operepretium est scire q securitas in principio generationis humane cū ipso homine nata est. Nam ius naturale vt homines perpetua securitate gauderent voluit eos oēs liberos esse vt in. l. manumissionis quoqꝫ ff. de iust. & iu. & in. c. ius naturale. i. di. ac mandauit q nemo alteri faceret quod sibi fieri nollet vt in. c. i. di. i. & not. in Rub. ff. quod quisqꝫ iu. &c. ¶ Cum nephas esset hominem homini insidiari vt in. l. vt vim. ff. de iust. & iur. Deinde superuenit ius gentium. & cū eo iure essent

Securitas quando nata est uel quo iure inducta.

Homo homini insidiari non debet.

inuente seruitutes et bella.l.ex hoc iure.ff.de iust. et iur. Voluit ius gentium legatos hostium esse ab omni mole lestia liberos et securos. et si quis legatos hostium pulsas set contra ius gentium factum esse existimabatur, quia quia sancti habentur legati vt inquit tex.in.l.fi.ff. de le gatione. et in dicta .l. sanctum .ff.de re. diui. ¶ Postea superuenit ius ciuile: quo iure quattuor modis prestita fuit securitas secundum albe. de ros. in dicto. §. ne poten tiores in.iij. col.in princ. ¶ Primo per promissionem il lius a quo timetur offensio vt in dicto. §. ne potentiores. Secundo per presentiam publice persone: Nam licet alias quis posset impune offendi tamen propter presen tiam publice persone offensio non permittitur: Quoni am offendens bannitum dum per familiam iudicis ad car ceres trahitur punitur ac si non banditum offendisset se cundum Bar. in.l.iij.§. transfugas.ff. ad.l.cor.de sicar. et alios de quibus per Hippo. de Mars.in pratic. cri. in.§. aggredior numero. xxiiij. cum duobus sequentibus Tertio per impositionem publici signi. Quoniam si de mandato iudicis fuerit appositum aliquod publicum si gnum in aliqua domo omnes prohibentur in ea vim in ferre et vltra penam delicti inferens vim contra securi tatem fecisse iudicatur, vt.l.i. et.ij. C. vt nem.priuat.titu. Et propterea iniuria illata cursori portanti in signum securitatis illum baculum seuerius vendicatur et offen dens in crimen incidit maiestatis lese secundum Bar. in dicto. §. transfugas in fine et facit tex. in.l.quisquis. C. ad.l. Jul. Maiest. Et videmus in simili quod legati hostium in signum securitatis portabant quandam herbam que sa gmen vocabatur, vt in.l. sanctum.ff.de re.diui. Et si quis talem herbam portantem violasset tanquam sacrilegus ple ctebatur vt in.d.l.fin.ff.de legatio. et Angelus in .l.ij .§. legatis .ff.de iud. Quarto lex ciuilis tacite prestat secu ritatem. Nam venientes ad nundinas tacite affidantur. vt in illis molestari non possint, vt in.l.i. et ibi Bal. C. de Nund. Item rustici et agricultores quibus dum agri culture operam impedunt lex dat plenam securitatem vt non possit eis vel eorum bobus molestia inferri. vt in auct.agri cultores. C. que re.pig.oblig.poss. et in.c.fi.extra de tre.

Legati sancti.

Securitas de iure ci uili que modus pre stetur.

Presentia publice persone facit vt ille qui alias offendi po terat non possit offe di.

& pac. Itē fugientibus ad ecclesiam vel ad statuam principis securitas datur vt in.d.l.presenti.C.de his qui ad eccl.confug.& in.l.i.C.de his qui ad statu cōfug. Item existentibus in domo.cum domus sit vnicuiq3 tutum refugium.l.pleriq3.ff.de in ius vocan.&.l.nemo.ff.de re iud. Itē lex dat securitatem scolaribus & eorum seruitoribus qui causa studendi ad ciuitatē proficiscuntur vt in aucten.habita & ibi not.C.ne fil.pro pat. Item peregrinis & omnibus ex quacunq3 causa in iuditium vocatis vt declarat Bar.in.d.l.ij.§.legatis per illum tex.ff de iud. Item in multis alijs casibus lex dat securitatem qui not.in.l.ij.iij.& iiij.cū simil.ff.de in ius vocan.quos potius laboriosum q3 vtile esset recensere.

Secunda declaratio

¶ Preterea Papa Imperator & alij Reges & Principes qui habent iurisdictionem iure proprietatis & saltim de facto superiorem non recognoscunt possunt bannitis & alijs inquisitis per suos officiales ex homicidio vel ex quolibet alio grauiori delicto saluum conductum dare vt tute possint in ciuitate commorari. vt est casus in.l. Relegati in fine iuncta glo. ibi Bar.ff.de pen.& in l.ad bestias §. fin. eodem titulo & notat. ludo: Roman. in.l.possideri.§. si seruus.ff.de acquir.posses.& Ang.in l.vtimur.ff.de sepul.viol. & Bal.intit.de pac: constan. §. Imperialis ver. dispensationem. Et ratio istius declarationis est quia licet de iure positiuo saluus conductus non debeat dari homicidis & alijs delinquentibus.vt in .§. neq3 aūt homicidis.in aucten. de mandat. prin. & contra reos penarum executio non debeat retardari.l.nemo.C. de episco. audien.& in.l.cum Reis.C. de pen. Nihilominus princeps qui est supra ius positiuum potest contra ius rescribere & statuere, vt in.c. proposuit extra de conces. preben. & notan.Doct. in.c. que in ecclesiarum extra de const.& in.l.fi.C.si cōtra ius vel vtil.pub. Quoniam si princeps potest cum voluntario homicida dispensare & penam homicidij remittere, vt not.Abb. in.c. sicut dignum.iij.col. & in .c. ad audientiam extra de homicid. & per saly. in.l. cum indulgentia in.i.col.C.de sent.pas.& per modernos in.l.rescripta C. de prec. princ. offeren. Multo fortius potest saluū

conductum concedere per quem solum executio pene su spenditur. argumento. auctẽ. multo magis. C. de sac. san. eccl. ⁊ in. c. enim quod plus est de reg. iu. in sexto.

Que regula primo ampliatur ꝙ princeps non solum potest concedere saluum conductum temporalem sed perpetuum per rationem predictam vt sentit Bar. in. d. l. relegati ⁊ vital. in trac. de clau. i clau. nihil inno. secur. penden. ⁊ Nel. in tract. de ban. in. xv. quest. in. i. par. ij, tẽp. Et differt saluus conductus perpetuus a remissione. Quoniam per saluum conductum pena suspenditur per remissionem vero in totum tollitur. arg. l. reintegrato iun. glo. in ver. extimauit. ff. rerum amat. ⁊ declarat Paul. de Cast, in cons. xxxiiij. in. i, vol. ⁊ Alb. de ros. in tract. de statu. in. iiij. par. quest. xxxix. ⁊ dicit Bal in. l. penult. C. de cur. fur. ꝙ Bonnitus habens securitatem semper dicitur Bannitus. Saluus condnctus in perpetuum concedi potest. Saluus conductus a remissione quomodo differat.

Secundo ampliatur etiam si princeps sine causa rationabili saluum conductum concesserit. Quoniam quando habemus certam voluntatem principis non debemus querere de causa vt in. d. l. relegati insi. iunct. glo. ⁊ ibi Bar. ff. de pen. vbi probatur ꝙ magna ⁊ iusta causa est voluntas principis vnde dicit Cy. in. l. fi. C. si con. ius vel vtil. pub. ⁊ in. l. rescripta. C. de prec. princ. offeren. ꝙ semper in dubio presumitur principem ex iusta ⁊ rationabili causa rescribere quem refert ⁊ sequitur fely. in. d. c. que in ecclesiarum. xxij. col. Et in tantum presumitur pro principe ꝙ non admittitur probatio in contrarium vt tenet Abb. post Ant. de But. in. d. c. que in ecclesiarum. v. col. ⁊ ludo. Roman. cons. cccxxxvij. Sed aduerte ꝙ non debet princeps licet possit homicidis ⁊ similiter delinquentibus saluum conductum dare cũ sint deo ⁊ hominibus exosi. d. l. nemo. C. de epis. aud. ⁊ in dicto §. neqꝫ autem homicidis in auctẽ. de man. princ. ⁊ si aliter facit sine causa grauiter peccat, vt sentit Ab. in. d. c. que in ecclesiarum vlt. col. ⁊ in. c. de multa de preben. Voluntas principis causa iusta & maxima est.

Cum princeps debeat terras sibi a deo commissas malis hominibus purgare vt in. l. preses ⁊. l. congruit. ff. de offi. presid. Nam qui malis parcit bonis nocet. vt not. in dicta. l. Nemo cum similibus. ꝟ Unde dicit paris de Principes homicidas remittentes sine pace male faciunt.

Puteo in tract. de sindic. in. iiij. car. in fin. quod male faciūt Principes qui remittunt penam homicidij in damnū rei publice et cōsanguineorum occisi cuius punitio esset eis consolatio .l. capitalium. §. fi. ff. de pen.

Princeps homicidas remittentes sine pace male faciunt.

Tertio ampliatur quod non solum princeps potest concedendo saluum conductum remittere illud ius publicum quod est ne delicta remaneant impunita. l. si ita vulneratus. ff. ad. l. aquil. et .l. omnes. C. de defens. ciuit. sed etiā funditus tollere ius subditorum si pro bono pacis et publica vtilitate saluum conductum hostibus concesserit vt in. l. si ita verberatum et ibi Ang. ff. de rei vend. et in. l. lutius. ff. de euict. et hostien. in summa de peniten. et remiss. §. fi. versiculo sed pone quod guerra. Quod intellige esse speciale propter pacem et publicam vtilitatem. secundum. Bal. et Ang. in. l. Bene a zenone. C. de quatrien. prescrip. v. Ubi pro pace habenda potest ciuitas alteri dare bona suorum ciuium et ita concludit. Bal. Paul. de cast. et moder. in. l. conuentionum. ff. de pac.. Quoniam pro bono pacis multa permittuntur contra Regulas iuris que alias non permitterentur, vt late declarat Fy. in Rub. extra de treg. et pac. Et an Priores et antiani ciuitatis sine auctoritate consilij possint dare saluum conductum et remittere iniurias populi vide Bar. in. l. ambitiosa. ff. de dec. ab ord. facien. et Bal. in. c. i. §. iniuria de pac. iur. fir. in vsib. feudorum.

Principes an possit tollere ius subditorum.

Ciuitas an possit ius ciuium tollere pro bono pacis.

Antiani vel priores an possint sine cōsensu consilii aliquid agere.

Et ista videntur decidere illam questionem que quotidie versatur in iudicijs an serenissimus. D. N. potuerit dum detinebatur in Arce sancti Angeli ab exercitu imperiali in capitulis damna et iniurias Roman. ciuium remittere. Quod videtur per premissa fieri potuisse. Cum sanctitas sua pro bono pacis et publica vtilitate suas et subditorum iniurias remiserit, ad quod facit bonus tex. in .c. et si necesse secundum vnum intellectum extra de donat. et Bal. nouel. in tract. de dot. in. ti. que stione principali versiculo reliquum est. Nisi ex aduerso diceremus quod sanctissimus. D. N. ab exercitu Imperiali iniuste detinebatur et propterea non poterat cum illis de exercitu contrahere quia contrectus meticulosus presumebatur vt est tex. et ibi Bar. in .l. qui in carcere.

Papa an potuerit remittere imperialibus damna & iniurias Romañ. illatas & data sine eorum consensu.

C. de exac. tribu. lib. x. ꝛ in. l. in carcere. ff. quod me cau. Bar. ꝛ Franc. de Aret. in. l. qui a latronibus. ff. de testa. ꝛ facit quod not. Cy. in. l. ij. C. quod me. cau. ꝛ Bal. in. l. falsus penult. col. C. de furt. vbi carceratus cum indebite incarcerante propter suspitionem metus non potest in eius fauorem contrahere: ꝛ dato miliesq; ex illo capite capitula non possent tolli. Tamen ex alio posset dici sanctitatem suam ad illorum obseruantiam non teneri Cum pro parte exercitus non fuerat quod promiserat adimpletum. Promiserat enim paucos post dies vrbem vacuam militibus dimittere quod nequaq; est obseruatũ immo in ea totus exercitus hyemauit neq; prophanis neq; diuinis rebus pepercit. Nimirum si sanctitas sua ꝛ Romani ciues ad illorum obseruationẽ minime obligantur: vt in. l. quero. §. inter locatorem ꝛ ibi Bar. ff. loc. Bal. in. l. in ciuilem. C. de rei vend. ꝛ facit l. si conueniat. ff. pro soc. vbi in contractu vltro citroq; obligatorio nõ teneor ad implementum nisi pars aduersa precise obseruauerit quod promiserat. Et in tantum hoc procedit q; etiam si iuramentum interuenisset sanctitas sua non obligatur vt in. c. iij. ꝛ ibi Inno. ꝛ Canonist. de iur. iuran. Quia frangenti fidem licitum est fidẽ frangere etiam iuratam. l. cum proponas la. ij. ꝛ ibi Moder. C. de pac. ꝛ in. l. qui fidem. ff. de transac. ꝛ si illi de exercitu peterent obseruationem capitulorũ tenerentur prius docere ex parte eorum fuisse capitula obseruata, vt in l. Julianus. §. offerri ꝛ ibi Bar. ꝛ doct. ff. de act. emp. ꝛ quod scriptum est hosti fides seruanda. intelligitur si hostis alijs fidem seruauerit secundum glo. notabilem in. c. noli. xxiij. q. i. ꝛ in. c. vtilem. xxij. q. ij. ꝛ Hip. de Mar. in suis singul. numero. clxxvij. Et dicit Bal. in. l. i. penul. col. C. vnde vi. q; nõ est graue neq; dolo ascribendum predonibus fidem non seruare, ꝛ vide que singulariter in materia nostra declarat. And. Sicul. in cons. lxxiiij. i. j. vol. quam cum ad presentem tractatum non pertineat aliter non prosequor. Neq; omittendum est q; non solum princeps: sed ciuitas habens iura Imperij ꝛ que nõ recognoscit superiorem potest dare Bannitis saluum cõductum ꝛ illos ad patriam reducere. arg. ad. l. religati ꝛ

Carceratus cũ carcerante an possit cõtrahere.

Fides frangitur frãgenti etiam si iuramentum interuenerit.

Fides est hosti seruãda si ipse illam seruat.

Tertia Declaratiõ.

Ciuitas superiorem non recognoscens an saluum conductum cõcedere possit & si potest per quem concedat.

ibi Bar. ff. de pen. Quoniam omnia potest ciuitas libera que princeps facere potest secundum. Bar. in. l. acta. §. amplianda. ff. de re. iud. & canonist. in. c. per venerabilem extra qui fil. sint legit. & Bar. in. l. infamem in fin. ff. de publ. iud. & facit bonus tex. in. c. super quibusdam extra de verb. sig. & in. c. cum te. de re iud. Et dicit Bar. in. d. l. infamem. q ciuitas libera potest condemnatum restitue re ad famam & ad honores, secũdum Alex. in cons. cxiiij. in. ij. vol. Sed circa hoc posset dubitari. an in ciuitate li bera saluus conductus debeat dari per Antianos & Pri ores ciuitatis an per illius potestatẽ. Ang. in. l. i. ff. ad. l. Jul. maiest. tenet q auctoritas dandi saluum conductũ sit solum penes Antianos & Priores ciuitatis quia An tiani & Priores representant totam communitatem, vt not. p Bar. in. d. l. ambitiosa. ff. de decret. ab ord. faciẽ. Et non solum ciuitas & populus alteri non subiectus po test dare delinquentibus saluum conductũ verum etiam quelibet ciuitas recognoscens superiorem dummodo habeat licentiam & potestatem a principe leges munici pales etiam in arduis condendi secundum Bar. in. d. l. relegati per tex. in. l. prohibemus. §. plane. ff. quod vi. aut clam. & idem tenet Bar. in. l. is qui reus. ff. de publ. iud. Sed contrarium tenuit saly. in. d. l. cum indulgen. C. de sent. pass. Dicens q nulla ciuitas que recognoscit supe riorem etiam q habeat potestatem in arduis statuendi potest bannitos affidare allegat tex. in. d. l. relegati. Ubi princeps sibi soli reseruauit posse bannitis dare securita tem & fortius contra Bar. arguit per tex. in. l. i. §. fi. ff. de quest. vbi damnatus per confessionem erroneam non po test nisi per principem liberari. multo magis non debet posse ciuitas inconsulto principe vere delinquentibus securitatem dare. Jmmo dicit saly. q tunc tẽporis erant alique ciuitates & aliqui magistratus qui habebant pote statem legis municipalis condende, vt not. per doct. in. l. omnes populi. ff. de iust. & iu. & tamen illi magistratus nõ poterant bannitos restituere. d. l. relegati in fi. Et ad isto rum corroborationem videtur facere dictum Bar. in. d. l. i. §. fi. ff. de quest. Ubi in criminalibus solus princeps facere potest que gratiam & misericordiam erga reos de

Ciuitas libera an possit condemnatũ ad famam & honores restituere.

Priores & Antiani communitatem representant.

Quartą declaratio

Saluus conductus an possit cõcedi per habentes potestatẽ condendi legem.

linquētes concernūt. Ad hoc facit etiam tex. in sui ratione in. d. l. cum indulgentia. C. de senten. pass. Sed opinio Bar. videtur de iure verior. Quoniam si potest rector ciuitatis ex causa bannitum affidare. secūdum Bar. & immo. in. d. l. is qui reus. ff. de publ. iud. & inferius dicemus multo fortius debet posse ciuitas. Quoniam securitatem quam dat ciuitas videtur tacite princeps concedere cum dederit illi licentiam posse etiam in arduis statuere. Qr dicimus nr̄a facere quibus auctoritatē nostrā3 ipartimur. l. i. §. oia. C. de vet. iu. enu. & in. l. & si ptor. ff. de offi. eiuscui. mand. est iur. Et allegata in contrariū pcedunt qñ ciuitas sine cause cognitione & perpetuo bannitos assecuraret. Quod soli principi est reseruatum. d. l. relegati in fi. & . d. l. cum indulgentia. Unde dicunt doct. in. l. Imperium. ff. de iud. om. iuc. & in. l. omnes populi. ff. de iust. & iu. Quod ciuitas que habet iurisdictionem & potest statuta condere videtur habere merū & mixtum Imperium & circa statutum ciuitatis videtur ea posse facere que princeps facere potuisset vt declarat paul. de cast. in cons. cccxxv. secundo vol. Quem refert fely. in d. c. que in ecclesiarum col. ix.

Rector ciuitas an possit bannitum affidare.

Ciuitas que habet potestatem condendi statutum videtur habere merū & mixtum Imperium.

Sed hoc primo limita quando princeps a ciuitate abesset. Quoniam tunc ciuitas potest dare saluum conductum. qui dari non posset si princeps esset presens. Qr propter presentiam eius suspenditur potestas ciuitates vt in simili dicit Bal. in. l. humanum. iiij. notabil. per illum tex. C. de leg. vbi licet ciuitas habeat potestatem legis condende tamen si princeps est in ciuitate requiritur eius approbatio alias statutum non valet, idem tenet Bal. in. l. priuatorum. C. de iurisd. omn. iud. Quem refert & sequitur Jas. in. d. l. omnes populi. prima lectura col. penul. & dicit Inno. in. c. cum marcus ferrariensis extra de cōst. & Bal. in. c. adhec. de pact. iur. firman. Quod quando princeps est presens & incipit cognoscere de causis censetur tacite omnibus delegatis esse inhibitum ne vlterius illas cognoscant.

Secundo limita qr licet ciuitas habeat potestatem etiam in arduis statuendi non potest nisi cum cause cognitione saluum conductum delinquentibus dare, vt est de men-

Princeps conceden do ea que sunt spe cialiter reseruata quo modo intelliga tur talis concessio.

Saluus conductus perpetuus an possit concedi per haben tem iurisdictionem aut autoritatem a principe.

Saluus conductus perpetuus quando dicatur.

te saly.in.d.l.cum indulgentia.ij.col ꝛ Bar. in.d.l.relega ti ꝛ Inno .in.l.xv. qui reus.penult.col. Et est ratio quia princeps concedendo inferiori aliquid quod est sibi spe cialiter reseruatum semper intelligitur concedere ut illud exerceretur cum debita cause cognitione ꝛ non cum illa plenitudine potestatis cum qua concedens exercere potuisset. Secundum Inno.in.c.cum admonasterium in ver. nisi ex causa in fi. extra de statu.mon.ꝛ in.c. veniens in glo. prima de fil.presbit. ꝛ Abb.in.c. at si clerici. §.adulterijs de iud.ꝛ Bal.in.l.si testamentū. C. de testa. ꝛ dicit Bal.in.l.ij.x. col.C. de seruit.ꝛ aqua.quod si princeps dat potestatem comiti spurios legitimandi non intelligitur per hoc concessa facultas preiudicandi legitimis sed debet intelligi sine iniuria alterius. Idem tenet Bal. in.c. domino guerram in titulo sic finit.lex.cor. in vsibus feud.

Tertio limita in saluo conductu temporali secus in perpetuo. quod est soli principi reseruatum secundum Lu do. Roman. in .d.l. possideri.§. si seruus.ff.de acq.poss. iij. col.per tex. in.d.l.relegati ꝛ .l. qui cum vno.§.ad tempus.ff.de re.mil. ꝛ Ang.in.d.l.vtimur .ff. de sepul. viol. Et est ratio quia per saluum conductum perpetuum videtur ciuitas tollere sententiam prius latam contra tex. in.l. iudex .ff.de re. iud.ꝛ in.c. in his extra de offit .delegat. quam solus princeps tollere potest,vt in.d.l.i.§. fi. ff. de quest.ꝛ faciunt dicta per saly.in.d.l. cum indulgētia vbi perpetua remissio homicidij est de principi reseruatis cū solus princeps possit cum voluntario homicida dispensare: secundum Abb. in.d.c.sicut dignum.iij.col. ꝛ in.c. ad audientiam extra de homicid. ꝛ facit tex. in dicto .§. neq; autem homicidis in aut.de mand. princ.

Quarto limita in saluo conductu ad breue tempus quoniam ad longum tempus solus princeps potest bannitos affidare . quia perpetuo dicitur manere quod longo tempore durat . vt not. in Rub. ꝛ in.§. i. inst.de per.ꝛ temporali. act. ꝛ in.l. i.ff.pro soc. Et ad hoc facit doctrina Bar. ꝛ Reph. ful.in.l. conuentionum .ff. de pac. vbi capitaneus qui gerit bellum nomine alterius non potest facere treguas ꝛ inducias cum hostibus nisi ad breue tempus nec

pus nec eisdem dare securitates nisi breui tempore du raturas & ad hoc notabiliter facit tex. in. d. l. quotiens. C. de prec. princ. offeren. vbi dilatio ad soluendum non potest dari debitori nisi ad breue tempus alias si ciuitas posset dare securitatem delinquentibus ad longum tempus eluderetur potestas principis cum posset dare saluum conductum adeo ad longum tempus q vim vere remissionis obtinere contra tex. in. d. l. relegati in princ.

Moratoria ad quod tempus dari possit.

Sed circa istas limitationes diligenter est aduertendum ad verba facultatis illius ciuitatis cui est per principem indultum etiam in arduis statuere. Quoniam si in facultate sint aliqua verba apta comprehendere casus princi pi reseruatos vt si dicat & ea possis facere & gerere que nos & Romani. Reges & Imperatores facere & gerere possumus de plenitudine potestatis vel similia verba & tunc crederem ciuitatem posse non solum temporales sed etiam ex causa perpetuam bannitis securitatem dare & illos ad patriam reducere. d. l. relegati & d. l. ad bestias. §. fi. ff. de pen. Quoniam per illa vel similia verba videtur concedi casus alias principi reseruatus vt late declarat fily. in. d. c. que in ecclesiarum. xiij. col. & ita intelligit dictum Pau. de cast. in. d. cons. ccxxv. licet alias in generali concessione non veniant ea que sunt principi reseruata vt tenet Pet. de Ancb. in cons. ccccxxvij. incipien. visis diligenter actis & actitatis &c. & Abb. in cons. lxi. incipien. saluatoris eiusque genitricis &c. Si vero in concessione non sint verba apta comprehendere casus principi reseruatos indistincte tenerem non posse ciuitatem perpetuos saluus conductus concedere per ea que supra dicta sunt.

Ciuitas an & quando possit perpetuum saluum conductum concedere.

Ulterius aduertendum est q non solum pot princeps homicidis & delinquentibus saluum conductum dare sed et hostibus vt not. in. d. l. conuentionum & ibi Bar. & doct. ff. de pac. & in. l. i. §. non fuit iuncta glo. in ver. hoste. ff. de dolo. vbi hosti fides seruanda est sm Bar. in. l. i. ff. ad. l. Jul. maie. & imo. post bar. in. d. l. xv. q reus. ff. de publ. iud. col. penul. sed hoc dicas tm proceder in princ. q facit bellum noie proprio secus si esset capitaneus q gereret bellum noie alterius. qm

Quinta declaratio. Hosti an sit fides seruanda.

Capitanei belli qui sub aliquo principe militent an possit hostibus saluum conductum concedere vel cum eis treguas vel pacem facere.

talis capitaneus hostibus dare saluū conductū n pōt ne q3 cum eis in consulto principe pacem vel treguam facere. vt declarat Bal. Ang. Alex. ⁊ moder. contra Bar. in. d. l. conuentionum ⁊ canonist. in. c. cum olim extra de restit spol. ⁊ pro hoc bene facit tex. quem contra Bar. allegat Ang. in. l. qui Rome. §. callimachus. ff. de verb. oblig. vbi deputatus ad exigendum ⁊ ad solutionem recipiendam non potest dilationem concedere vel terminum solutionis prorogare secundum communnem opinionem de qua per doct. in. l. fi. §. si quis processus. ff. de publ. Et est ratio quia ille cui simpliciter est commissum gerere bellum non potest pacem vel treguam facere nisi hoc sibi specialiter committatur vt in. l. mandato generali. ff. de procur. Hinc est q Imperator vel aliū christiani principes non possunt sine auctoritate sedis apostolice infidelibus dare saluum conductum vel cum eis treguam vel pacem facere. Quoniam in spectantibus ad fidem nemo potest in consulto Romañ. Pontifice se immiscere vt declarat Inno. in. c. quod super ex̄ de voto. Sed hoc primo limitatur nisi capitaneus haberet mandatum cum libera ⁊ tunc posset hostes affidare per not. per Bar. ⁊ doct. in. d. l. qui Rome. §. callimacus. Secundo nisi saluus conductus daretur ad aliquod breue tempus ob necessitatem belli vt sepellirentur cadauera vt restauraretur exercitus secundum Raph. fulg. Alex. ⁊ moder. in. d. l. conuentionum ⁊ ratio est quia quando aliquid conceditur videtur esse concessum omne id sine quo illud commode exerceri non potest vt in. l. ij. ⁊ ibi not. ff. de iur. om. iud. ⁊ in. l. ad rem mobilem ⁊ in. l. ad legatum. ff. de procur. Tertio limitatur nisi talis capitaneus esset locum tenens principis quia tamq3 princeps omnia posset secundum Bar. in. d. l. iij. a prefecto. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. ij. post glo. C. de offi. eius qui vicem alt. ger. ⁊ Alex. in Rub. ff. de offi. eius cui man. est iurisd. vt refert Jas. in. d. l. conuentionum. ij. col.

Procurator constitutus ad exigendum non potest dilationē concedere.

Sed circa hoc posset dubitari an capitaneus qui gerit bellum nomine alterius possit bannitum vel delinquentem affidare Bar. ⁊ Bal. in. d. l. conuentionum tenent partem affirmatiuam contrariam vero sequitur ibidem

Ang. Alex. et moder. cum capitaneus habeat mandatum limitatum ad gerendum bellum non autem ad concedendum bannitis saluum conductum vt in. d. l. qui Rome. §. callimacus. sed pro concordia dicendum est aut capitaneus vult ex causa dare saluum conductum bannito et sine dubio potest. Puta quia bannitus vult iudicare transfugas reuelare secreta hostium vel similia vt est tex. not. in. l. omnes. §. fi. ff. de re milit. et hoc videtur comprehendi in mandato capitanei quantuncunque limitato arg. d. l. ad rem mobilem et. l. ad legatum. ff. de procur. et ita de plano procedit opinio Bar. et Bal. Aut capitaneus sine causae cognitione vult dare saluum conductum bannito et tunc indistincte non potest et ita intellige sententiam moder. in. d. l. conuentionum per tex. in. d. l. relegati in fi. et in. d. §. neque autem homicidis in auct. de man. princ. Sexta declaratio.

Et non solum in criminalibus potest princeps concedere saluum conductum homicidis et delinquentibus, sed etiam in causa ciuili debitoribus aduersus suos creditores. Quoniam si aliquis ex forma statutorum propter debitum non solutum esset positus in banno de quo per specul. in titulo de pri. decret. §. ij. in fi. vel alias esset fugitiuus nulli dubium est quod princeps potest dare tali debitori bannito saluum conductum ne per bannientem vel per suos creditores molestetur qui vulgariter dicitur moratoria vt est bonus tex. secundum vnum intellectum et ibi glo. et communiter omnes doct. in. d. l. quotiens. C. de prec. princ. offeren. et in. l. si a te. iuncta glo. in ver. petis. C. de pac. inter emp. et vendit. Moratoria.

Sed hoc primo limita in saluo conductu temporali secus in perpetuo quia per saluum conductum perpetuum funditus tolleretur ius tertij quod princeps sine causa rationabili non potest facere, vt declarant doct. in. l. fi. C. si cont. ius vel vtil. publ. et in. l. rescripta. C. de prec. princ. offeren. et per canonist. in. d. c. que in ecclesiarum. extra de consti. ¶ Secundo limita in saluo conductu ad breue tempus quoniam ad longum non potest per principem debitoribus saluus conductus dari vt tenent Saly. Bal. Paul. de cast. et moder. in. d. l. quotiens. quia modica dilatio parum ledit ius creditoris. l. si debitori. ff. de iu.

Princeps an possit tollere ius tertii.

Moratoria vulgariter dicta seu dilatio ad longum tempus an possit concedi.

⁊.l. quod diximus. ff. de solut. ⁊ quo ad modicū preiudiciū pōt princeps contra ius tertij rescribere vt ꝑbat tex. in sui ratione in. d. l. quotiens ibi sine graui partis alteri⁹ dispendio ⁊c. ⁊ vide bal. in. l. ex hoc facto. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ Abb. in. c. suggestū. iij. notab. extra de decim. Et ista impotentia principis in concedendo saluo conductu perpetuo vel longo tempore duraturo procedat ex defectu voluntatis quia princeps non vult vel ex defectu potestatis quia non possit vide Bal. Paul. de cast. ⁊ moder. in. d. l. rescripta. C. de prec. prin. offeren. Et quando dicatur saluus conductus concedi ad breue vel ad lōgū tēpus vide Paul. de cast. in. d. l. quotiens in fi. ⁊ glo. ⁊ Bar. in. l. i. §. quod autē. ff. de superficie ⁊ doct. in. l. si filio. §. fi. ff. solu. matri. Et adhoc adde bonum textū in. §. sꝫ neqꝫ in auten. de mand. princ. vbi ꝑbatur ꝙ securitas in causis ciuilibus non debet dari vltra. xxx. dies ⁊ ratio est quaꝫ ibi assignat tex. ne perpetuo sint adinuicem hominumꝫ contentiones ⁊c. ⁊ ibi not. Jac. de bel. in. ij. col. iij not. ⁊ videas glo. notab. in. d. l. si debitori in ver. modicū vbi dicit modicū tēpus magis intellectu cōprehendi ꝙ̄ elocutione exprimi potest.

Longū tempus in saluo conductu quomodo consideratur

Tertio limita in debitore q ex simplici promissione vel contractu est obligatus secus si contractus esset iuratus qꝛ tunc Imperator vel alius princeps secularis per lr̄as salui conductus non posset iuramentū tollere. vel illius effectū suspendere. Ita ꝙ debitor euitet penam per iurij nō soluendo, sꝫ in hoc fuerunt opiniones. naꝫ glo. in. l. adigere. §. fi. ff. de iu pat. dicit ꝙ lex habet vim apostolici vt possit iuramentum remittere pro qua facit tex. in. l. fi. ff. de re. mili. ⁊ in. l. fi. ff. ad muncip. in princ. ⁊ Bal. in. l. nec patronus. C. de oper. lib. vbi dicit ꝙ lex ciuilis potest remittere iuramentum ex causa, sicut possit remittere Papa. Et istam opinionem tenuit Guid. Papc. in quest. cxciiij. Sed in contrarium est veritas quoniam cum iuramentum sit quid spirituale ad ecclesiam spectat vt in. c. omnes. xxxij. quest. ij. ⁊ scriptum est Reddite sacramenta vestra deo. c. debitores. c. ⁊ si Christus extra de iu. iur. Et princeps secularis non potest contra ius diuinum dispensare vt not. per Doct. in. d. l.

Laicus iudex an cōcedat dilationes ad soluendum debitum iuratum.

Princeps an possit contra ius diuinum dispensare.

rescripta. ⁊ per Canonist. in .d. c. que in ecclesiarum ⁊ per Cy. ⁊ saly. in .d.l. fin. C. si con. ius vel vtil. publ. ⁊ istam sententiam sequitur omnis schola scribentium vt late refert Steph. aufre. gal. in rep. Clemen. vt clericorum de off. ordin. in Regula .iiij. fallen. iiij. ⁊ per Alex. in cons. xxxviij. ⁊ in cons. cij. vol. iiij. ⁊ late per Jaso. in auten. sacramenta puberum C. si aduersus vend. penult. col. ⁊ pro solutione contrariorum vide Stepha. Gal. in loco supra allegato Bal. ⁊ saly. in .d. l. nec patronus ⁊ in .l. fi. C. de non num. pecun. Et propterea apparet istam. iij. limitationem esse veram q̄ princeps non possit dare saluum conductum debitori per contractum iuratum obligato: vt in specie loquens de saluo conductu tenet Alex. in cons. cccl. in fi. ij. vol. ⁊ Pau. de Cast. in cons. ccciij. i. vol.

Sed ista Regula fallit in Romano Pontifice qui potest iuramentum remittere ⁊ illius effectum suspendere vt per Docto. in .d. c. per venerabilem: ⁊ in. c. nouit. extra de re indic. ⁊ per hostien. in. c. quemadmodum extra de iur. iuran. Quod intellige esse verum si in litteris salui conductus fuerit narratum contractum esse iuratum. quia alias debitori tamq̄ surreptitie non suffragarentur: vt sentit Cy. Saly. Post Jac. But. in. d. l. fin. C. si con. ius vel vtil. publ. Quoniam si Papa sciuisset contractum esse iuratum difficilius vel nullo modo rescripsisset, vt in. c. postulasti ⁊ ibi Doct. ⁊ late per fil. in. c. super litteris extra de rescript. Et ideo cauti procuratores in fine rescripti ponunt illam clausulam iuramento ⁊ aliis contrariis non obstant. Quod videtur posse limitari nisi Papa motu proprio ⁊ ex certa scientia concederet litteras salui conductus quia licet in eis non fiat expressa mentio de iuramento valerent ⁊ effectum sortirentur. vt not. Doct. ⁊ precipue moder. in. d. l. rescripta ⁊ in. c. si motu proprio de preben. in. vi. cum similibus ⁊ vide Phil. Dec. cons. v. inter consilia. xl. vltimo loco impressa.

Saluus conductus seu dilatio concessa super debito iurato cum iuramento, non facta mentione iuramenti an valea.

Motus proprius principis tollit subreptionem que resultat quia non fuit dictũ obligationem iuratam.

Et aduerte q in casibus in quibus diximus principem posse dare debitoribus saluum conductum debitor debz dare idoneos fide iussores de soluendo in fine termini alias saluus conductus sibi non suffragatur vt est tex. et ibi doct. in l. vniuersa C. de prec. princ. offeren. et Ale. in indiuiduo loquens de saluo conductu in d. cons. cccl. ij. vol. ¶ Et in tantum necessitatur debitor qui vult vti litteris salui cõductus dare fideiussores q princeps istaz cautionem in rescripto remittere nõ potest vt tenet saly. post glo. in d. l. vniuersa. Quoniam cũ princeps in vno grauauerit creditorem dando dilationem debitori in alio voluit ipsum releuare: vt debitor caueat creditori de sol uendo in fine termini ne ita graui dispendio creditor affi ciatur vt not. in d. l. quotiens.

Dilatio seu moratoria concessa debitori ad soluendum non extenditur ad debitum Fiscale.

Quarto limitatur in debito Fiscali. Nam saluus condu ctus datus a principe debitori non se extendit ad debi tum Fiscale: et illo non obstante poterit debitor per pro curatorem fisci conueniri vt in §. publicorum in aucten. de mand. princ. et declarat Bar. lauden. in tract. de fis co quest. cxciiij. vbi allegat Ang. in cons. ccxxx. et Bar. in cons. clxix. incipien. statutum ciuitatis tuderti in princ. Quod dictum amplia et extende non solum ad de bitum Fiscale ratione tributorum sed etiam ad debitum ratione delicti vt tenet idem Bar. lauden. in dicto tra. de fisco quest. cclxviij. et in tract. priuill. et rescript. que. xiiij. et facit dictum Bal. in l. i. C. de nundin. vbi secu ritas data in nundinis non tuetur debitorem ratione de licti vt in l. ij. C. de exhib. reis. secundum Bal. in cons. cccc. in primo. vol. vbi per multas rationes tenet securi tatem concessam debitoribus ad delictum nec ad debi tum occasione delicti posse extendi.

Saluus conductus concessus alicui nõ extenditur ad debitum cum fisco & ratione delicti.

Sed Bar. in dicto cons. clxix. in fi. tenuit securitatem datam debitoribus et ad debitorem ratione delicti exten di. Quoniam postq iudex condemnauit in pena pecu niaria executio illius debiti est potius ciuilis q crimialis vt in l. i. C. vbi ca. fis. ¶ Sed pro concordia dicendum est aut securitas conceditur cum cause cognitione et ex causa necessaria et tunc porrigitur tam ad causas crimi nales q ad debitum occasione delicti vt in l. ij. §. legatis.

ff. de iud. ꝛ in .l. eos. ff. de accusat. ꝛ ita procedit doctrina Bar. vt ipsemet declarat in d. cons. clxix. ¶ Quia causę cognitio que interuenit in concessione tollit omne vitium subreptionis ꝛ voluntatis defectum vt est dictum singulare Bal. in l. prescriptione. C. si cont. ius vel vtil. publ. quod refert ꝛ sequitur Bart. soc. in cons. clxix. in iiij. col. ij. volu. Aut saluus conductus conceditur gratiose ꝛ sine cause cognitione ꝛ tunc causas mere ciuiles cōprehendit ꝛ ad debitum occasione delicti nullatenus extenditur vt in l. ij. ꝛ ibi glo. C. de his qui ad ecclesias confug. Nam securitas data a lege ne quis in domo capiatur non operatur effectum in causa criminali vt not. in l. pleriq₃. ff. de in ius. voc. ꝛ in l. nemo. ff. de re iud. ꝛ videmus in simili ꝙ cessio bonorum non defendit debitorē ex maleficio vt in l. fi. §. fi. C. de his que in frau. cred. ꝛ istam distinctionem sequitur Bal. in dicto cōs. cccc. ver. septimo quero. ¶ Post ꝗ visum est de principe qui habet iurisdictionem iure proprietatis necessario videndum est de iudice qui habet a suo superiore ordinariam vel delegatam iurisdictionem. Et primo quero an iudex possit bannitis vel delinquentibus securitatem dare. Aduertendum est ꝙ in hoc passu fuerunt varie sententie ꝛ conflictus opinionum. Nam glo. in dicto. §. neq₃ autem homicidis in aucten. de mand. princip. tenuit indistincte iudicem bannitis securitatem dare non posse. Quam glo. sequutus fuit Guil. de con. in d. l. i. §. nō fuit ff. de dolo. ꝛ saly. in d. l. cū indulgentia. ij. col. C. de sent. pas. per tex. in d. l. relegati ꝛ in l. ad bestias. §. ex prouincia. ff. de pen. vbi istam securitatem princeps sibi soli reseruauit. Et dicunt esse rationem quia si iudex saluum conductum bannitis daret. Reuocaret vel suspenderet suam vel predecessoris sui sententiam: quod minime fieri potest. l. iudex. ff. de re iud. ꝛ d. l. i. §. fi. ff. de quest. vnde dicit glo. notab. in l. fi. in vers. deinde. ff. de offi. proc. ces. ꝙ procurator cesaris non potest illi dare licentiā re uertendi ad predia cesaris quem per prius prohibuerat ne ad illa accederet cum bene aut male functus sit officio suo ꝛ dicit Bar. in d. quest. incipień. Lucane ciuitatis in iij. col. ver. sed si iudex ꝙ iudex non potest per

Subiectio tollitur per actum factum cum cause cognitione.

Cessio bonorum an defendat debitorem ex maleficio.

Septima declaratio

Princeps habet iurisdictionem iure proprietatis.

Iudex an bannitis possit saluum conductum concedere. in eodem pro solutione secunda carta in versiculo & istam limitationem.

Iudex nō potest nec suorum predecessorum sententiam reuocare.

sententiam decernere q bannitus non possit impune offendi si licentia offendendi permissa est a statut . Et ad de q iudex delegatus non potest se immiscere in iurisdictione superioris delegantis quoniam executio sententie spectat ad superiorem . Et si iudex daret saluum conductum suspenderet ꝛ impediret executionem banni quod facere non potest. l. a diuo pio. cum ibi notat. ff. de re. iud. Et propterea prefati doct. tali vtuntur distinctione Aut iudex vult concedere securitatem bannitis ꝛ condẽnatis ꝛ non põtest per rationes predictas. Aut vult dare securitatem inquisito vel accusato ante condemnationem ꝛ potest si persecutio accusati vel inquisiti est difficilis. Si vero persecutio erat facilis tenuerunt securitatẽ dari non posse. Quam opinionem videtur sequi Ang. in tract. de mal. in glo. in ver. fama publica. xi. col. vers. quinto quero. sed glo. in. d. l. is qui reus. vt ibi Innoc. ff. de publ. iud. ꝛ Jac. de bel. in dicto. §. neqꝫ autem homicidis ꝛ Cy. in. d. l. presenti. C. de his qui ad eccl. confug. tenent partem contrariam ꝛ aliter distingunt. Aut bannitus pro vno delicto accusatur de alio ꝛ petit pro primo sibi securitatem dari volens de secundo delicto se expurgare ꝛ coram iudice comparere ꝛ tunc si est in territorio iudicis vt inde possit bannitus inuitus extrahi. ꝛ securitas danda non est ꝛ ita intelligunt tex. in dicto. §. neqꝫ autem homicidis. Aut est in alieno territorio vt inde inuitus extrahi non possit ꝛ isto casu tenuerunt securitatem dandam esse. Sed oldra. in disputatione sua que incipit potestas Padue ꝛ Alb. de ros. in tract. de statu in. iij. par. quest. xxxix. ꝛ Angel. in quest. sua incipien. Bononiensis aliter distinguendo dixerunt. Aut bannitus petit securitatem pro tali delicto pro quo non poterat per procuratorem comparere vt est a pena relegationis supra ꝛ tunc danda est bannito securitas quoniam multum confert ad inuestigationem delicti presentia inquisiti vt in. l. de minore. §. tormenta. ff. de quest. Aut petit bannitus securitatem occasione delicti pro quo poterat per procuratorem comparere ꝛ tunc tenuerunt securitatem non esse dandam arg. l. papinianus. ff. de mino. ꝛ istam opinionem sequutus fuit Nellus in tract. de banni.

Executio sententie iudicis delegati ad quem spectet.

banniti.in.i. par.i. temp.iij. quest. Sed Bar.in.d.l. is qui reus vlt. col. tenuit vtroq3 casu posse iudicem securita-tem dare: cum vtroq3 casu vtilis sit presentia inquisiti vel accusati vt in.d.l. de minore .§. tormenta. Sed non nulli quos referunt Doct. in dicto .§. neq3 autem ho-micidis z Ang. in dicto.§. preterea el.i. col. viij. inst. de act. z Hugl. de cun. in.d.l. i. §. non fuit .ff. de dolo. alia vsi fuerunt distinctione. Aut petens saluum con-ductum est Bannitus pro delicto enormi z atroci pro quo poterat inuitus de ecclesia extrahi z tunc non po-test tanq3 beneficiorum omnium incapax assecurari z ita intelligunt tex. in.c. inter alia extra de immunit. ec-cles. Aut est bannitus pro leuiori delicto z tunc secus z pro ista opinione videtur facere tex. in sui ratione in.d.l.nemo.C.de episc.audient.

¶ Sed tu in tanta varietate opinionum pro concordia dicas. Aut queritur an iudex gratiose z sine cause co-gnitione possit dare saluum conductum delinquentibus siue bannitis z in distincte teneas iudicem non posse vt in dicto.§. neq3 autem homicidis in aucten.de mand. princ. z .d.l. relegati in fin. ff. de pen. z in hoc omnes Doctores consentiunt. ¶ Aut queritur an Iudex cum cause cognitione possit Bannitos z delinquentes affi-dare vt compareant ad se defendendum de delicto de quo post bannum accusantur z teneas regulariter partez affirmatiuam pro qua est bonus tex. in. l. deferre. §.si communem. ff. de iur. fisc. z in .d.l. is qui reus iuncta glo. z ibi Bar. not.ff. de publ. iud. vbi deportato po-test dari securitas vt libere permaneat in ciuitate vt pos sit alium accusare z si permittitur vt possit alium accusa re. Multo fortius potest se defendere cum fauorabilior sit sui ipsius defensio q3 accusationis contra alium prose cutio vt in.l.in quest. z.l.delator.ff.de iur. fisc. z .l.absen tem.ff. de pen. z .l.i. §. remouet .ff. de postul. z ista est communis opinio contra Saly. in .d. l. cum indulgen-tia: z glo. in .d. §. neq3 autem homicidis. Quam per multas rationes tenet. Alb. de ros. in dicto tract. de statu.iij. par.xxxix. quest. z immo. post bar.in.d.l.is q re⁹ Ang.in.d.l.vtimur .ff. de sepul. viol. z in dicta quest. Defensio est fauorabilior quam accusatio.

incipien. Bononiensis ⁊c. ⁊ Bar. in dicta quest. incipiē. Lucan. ciuitatis ⁊ moder. in .d .l. conuentionum .ff. de pact. ⁊ effectus istius securitatis erit ꝙ bannitus non poterit detineri vel molestari occasione primi delicti pro quo fuerat bannitus secundum Bal. in. l. sed si hac. §. si penam .ff. de in ius voc. ⁊ signoꝛ el. de medio. cons. c. ij. in. iij. col. ⁊ non obstat tex. in. d. §. neq; autem homicidis vbi homicidis securitas dari non potest. Quoniam Bar. in. d. l. is qui reus. penul. col. dat duas solutiones. Prima est ꝙ ibi securitas fuit data homicide a parte vel a priuatoꝛ: sed non a iudice. sed ista solutio tanꝙ diuinatiua non est bona. Quoniam ibi nulla fit mentio de priuato. sed potius verba tex. diriguntur in personam iudicis vt sentit glo. ibi in ver. non costodies. Secunda solutio est ꝙ ibi homicida petebat securitatem vt effugeret cognitionem delicti, non autem vt se purgaret de alio delicto de quo accusabatur. Et istam solutionem tanꝙ veriorem refert ⁊ sequitur immo. in. d. l. is qui reus col. penul. ⁊ Alb. de ros. in. d. l. i. §. non fuit. ff. de dolo. vbi post Bar. dat tertiam solutionem que videtur satis bona. Nam in. §. sed. neq; in auten. de mand. princ. disponitur debitoꝛi fugienti ad ecclesiam iudicem posse dare xxx. dierum securitatem ⁊ in. §. neq; autem homicidis. immediate sequenti mandat legis latoꝛ homicidis ⁊ delinquentibus fugientibus ad ecclesiam non esse istam securitatem .xxx. dierum concedendam. ⁊ istum intellectū ad illum tex. videtur sequi Jac. de bel. ⁊ Bar. in. d. §. neq; autem homicidis in prima col. ⁊ saly. in. d. l. cum indulgentia in fine. Et est ratio quia tales delinquentes non gaudent priuilegio immunitatis ecclesie vt in. c. iter alia ⁊ ibi Doct. extra de immunit. eccl. Neq; obstare videtur ꝙ iudex non potest suam vel antecessoꝛis sententiam suspendere. Quoniam hoc non facit iudex vt sententiam suspendat neq; vt ius publicum remittat. sed vt de veritate secundi delicti cognoscat. interest enim reipublice vt veritas habeatur ⁊ vt bannitus tanꝙ innocens absoluatur vel ex secundo delicto tanꝙ nocens puniatur. l. si ita vulneratus .ff. ad. l. acquil. ⁊ .l. absentem .ff. de penis. Et circa cognitionem delictoꝛum magna est

data potestas iudici vt quandoqȝ possit partes rei assumere vt in.l.ꝛ si non defendantur .ff.de pen. ꝛ ex causa potest iudex.maiorem vel minorem ꝙ ius disponat delinquentibus penam imponere .l.quid ergo.§. pena grauior ꝛ.l. seuerior ꝛ ibi not.ff.de his qui notan. infam.ꝛ in l. respiciendum .ff.de.pen. Nec obstat q̇ iudex delegatus non potest impedire vel suspendere executionem sententie cum superior debeat illam exequi .d.l. adiuo pio. Quoniam hoc iudex non facit principaliter sed per modum incidentie per quem modum posset etiam se intromittere de his que pertinent ad iurisdictionem alterius arg. l. quotiens C.de iud. Nam videmus in iudice seculari qui quandoqȝ incidenter se intromittit in causis matrimonialibus que sunt de foro spirituali vt traditur in. c. lator.extra qui fil. sint leg. ꝛ in.c.extra de ordin . cognit. Et ita ad illud argumentum respondet Ang . in. d. quest. Bononiensis ver. super sexto ꝛc. ꝛ Mar.fos. in tract.de citat. articul.xviij.quest.v.in fi.

Magna est iudicis potestas in ma. iniciorū cognitione.

Multa incidenter cōceduntur iudici que ordinarie denegantur.

Sed ista regula primo limitatur si bannitus qui petit securitatem pro secundo delicto est in territorio iudicis: vt de facili possit inuitus extrahi ꝛ in fortiam iudicis duci. Nam tunc securitas dari non potest sed officium iudicis est omnem adhibere diligentiam vt illum capiat ꝛ captum pro qualitate demeritorum puniat secundum oldra. in.d.quest. incipien. potestas padue ꝛc . Quem refert ꝛ sequitur immo.in.d.l.is qui reus penul. col. Alb. de ros.in.d.l.i.§.non fuit .ff.de dolo.ꝛ saly.in.d.l.cum in dulgentia in fi.C.de sent.pass. ꝛ ratio istius limitationis est. quia non diceretur cum cause cognitione concedi saluus conductus si per aliam viam posset iudex bannitum in fortiam habere ꝛ in fraudem legis videretur iudex securitatem dare contra tex. in .d .l. relegati ꝛ .l. ad bestias.§. fi.ff.de pen. Secus si bannitus esset in alieno territorio vt inde inuitus extrahi non possit ꝛ si extraheretur posset dominus loci bannitum repetere vt in. l. qd si fugitiuus.§.apud.labeonem .ꝛ ibi glo.notab.ff.de edil. edic. ꝛ declarat Ang.in.d. tract.de malef.in glo.in ver. fama publica col.xij. Et tunc iudex potest dare securitatem bannito cum sit eius persecutio difficilis arg. eorum

Captus in alieno territorio an sit restituendus domino territorii.

que notantur in.§.plane inst.de rerum di. uis. Secundo limitatur q quando bannitus est extra territorium bannientis iudex non potest securitatem dare bannito nisi bannitus fuerit accusatus de delicto p... quo de iure po erat per procuratorem comparere cum non possit bannitus petere istam securitatem cum detur sibi facultas cōstituendi procuratorem ad se expurgandum .d.l. papinianus.ff. de mino. τ in.l. accusatore.§.ad crimen τ ibi immo. ff. de publ.iud. τ ita tenet Ang.in dicta questione incipien. Bononiensis .x.col. τ immo.in.d.l. is qui reus penult. col. τ vital.in.d. tract.de clausulis in claus. nil.no. secur.penden. τ Bal. in.l. sed si hac.§.sed si pro pena.ff. de in ius.vo.in fine alias iurisconsultus in. d.l. papinianus cum redarguit papinianum de duobus ipse etiam posset de in sufficientia redargui. Cum esset alius modus quo bannitus posset comparere.petendo securitatem a iudice de quo legislator non fecisset mentionem. Et si iudex isto casu posset dare securitatem sequeretur q quandoq propter cognitionem minoris delicti retardaretur maioris delicti executio pro quo reus fuit bannitus quod fieri non debet secundum Alb.de ros. in d.quest. xxxix col. ij. secus est si bannitus accusatur de delicto in quo prohibeatur per procuratorem comparere. Nam tunc indistincte contra Saly.in.d.l. cum indulgentia volunt p̄fati doct.si bannitus est extra territorium posse per iudicem securitatem dari. Et dicunt esse rationem quia multum confert ad cognitionem delicti presentia accusati vt iudex videat qua trepidatione quo colore respondeat.d.l.de minore.§. tormenta.ff. de quest. τ vt audiantur defensiones rei ne indefensus condemnetur.d.l. absentem τ.l. τ si non defendantur .ff. de pen. Sed in hoc passu Bar. in d.l. is qui reus vltima col. propter idemptitatem rationis tenuit in vtroq casu posse securitatem dari. Quia licet sit tale delictum in quo de iure non admittatur procurator. Nihilominus presentia inquisiti prodest ad cognitionē delicti τ cū Bar. vr sentire firma in suo repert.in ver.saluus conductus per iudicē τc. Que opinio licet sit cōtra cōem sententiaȝ scribentiū vr tñ de iure verior. Naȝ qñ bannitus est extra

Cognitio minoris delicti an faciat maioris delicti executionem retardare.

Presentia accusati multum confert ad delicti cognitionem

territoriũ ⁊ difficilis est eius ꝓsecutio magis expedit rei publ. q̃ bannito de secundo delicto accusato ẽt q̃ possit de secũdo delicto p̱ ꝓcuratorẽ cõparere deẽ saluus conductus. Nã cũ primũ accusatus cõparuerit iudex ponet ipm in carcere ⁊ p̱ eius pñtiã habilius deueniet in cognitionẽ veritatis. ⁊ reũ culpabilẽ reptũ si cõdẽnauerit facilius sñtia habebit debitã executionẽ. Q̃d ita cõmode fieri non posset si bannitus nõ fuisset p̱ iudicẽ assecuratus. Et ista pars vĩ eligenda. Nam qñ vnũ q̃dq̃ ex duob⁹ in se bonũ hꝫ id p̃fertur q̃d potiori bono innitiẽ ⁊ maiori eq̃tate fulcitur. l. bona fides ⁊. l. ⁊ si seruus. §. q̃d vero. ff. de fur. ⁊ ideo licet qñ admittiẽ ꝓcurator bonũ esset bannito securitatẽ nõ dari. Tñ melius est q̃ detur pp̱ faciliorem delicti cognitionẽ ⁊ eius punitionẽ. d. l si ita vulneratus cũ simil. ff. ad. l. acq̃l. ⁊ magis interest reipublice: vt delinquẽs aliquo mõ puniaẽ q̃ȝ si delictũ ĩ totũ impunitũ transiret vt declarat Alb. de ros. in. d. l. i. §. nõ fuit. ff. de dolo. ⁊ istã opinionẽ Bar. tanq̃ȝ d̃ iure veriorẽ tenuit. Mar. soz. in. d. tract. de citat. in art. xviij. quest. v. in fine. ⁊ non obstat q̃ si vera esset opinio Bar. q̃ iurisconsultus fuisset in sufficiẽs in. d. l. papinian⁹. ff. de mino. Qñ illud remediũ securitatis est ex̃ ordinariũ ⁊ ẽ ĩ potestate iudicis an velit illud cõcedere. Cũ de iure nõ ĩponatur necessitas iudici hm̃oi securitatem dandi vt in. l. non q̃cquid ⁊ ibi not. ff. de. iud. ⁊ ꝓpterea nõ põt iuris cõsultus tanq̃ȝ in sufficiens accusari cũ hoc remediuȝ sit arbitrarium ⁊ non necessariũ. Nisi diceres pro cõmuni opinione cõtra Bar. q̃ adeo lex abhorruit bannitis q̃ sunt hostes ciuitatis securitatem dari q̃ noluit nisi in casu necessitatis qñ non admittitur procurator hoc iudici permittere per not. per Bart. in. d. question. incipien. Lucane ciuitatis ⁊ firman. in suo reper. in ver. bannitus auditur in §. v. Et ista faciunt contra magistratus vrbis qui passim homicidis ⁊ delinquentibus saluos conductus ad beneplacitum, ⁊ quandoq̃ȝ perpetuos sine cause cognitione in dannum reipublice concedunt per quos criminosi carceres ⁊ debitas a iure inflictas penas effugiunt. Quodq̃ȝ q̃ȝ graue ⁊ contra iuris dispositionem sit ex supradictis clare apparet.

Ex duobus bonis illi adherere debemus. & illud preferendũ est quod maiore equitate fulcitur.

Magistratus vrbis an possint bannitis saluos conductus facere.

Octaua declaratio. Saluus conductus etiam inquisito vel accusato dari põt.

Insuper sciendum est q non solum iudex potest dare securitatem bannitis sed etiam accusatis ꝛ inquisitis nondum condemnatis secundum saly. in. d. l. cum indulgentia penul. col. ꝛ glo. in. d. l. is qui reus ꝛ Ang. in. d. trac. de malefi. in glo. in ver. fama publica. xi. col. vbi se remitit ad notata per saly. in. d. l. cum indulgentia. sed hoc primo fallit si inquisitus vel accusatus esset in territorio iudicis inquirentis ꝛ facilis esset eius persecutio. Nam tunc iudex non potest delinquentem assecurare sed debz omni sollicitudine curare vt inquisitus capiatur secundum saly. in. d. l. cum indulgentia in primo membro sue distinctionis: vt supra de bannito dictum est. Quod potest esse verum si inquisitus volens comparere ad se expurgandum dubitat ne de aliis delictis de nouo inquiratur ꝛ molestetur. Nam tunc iudex potest dare saluum conductum. Cuius effectus erit q iudex interim non poterit contra assecuratum de alio delicto q̃ de illo de quo accusatur inquirere. Et interest reipublice vt de delicto de quo inquiritur aut innocens absoluatur aut nocens condemnetur arg. l. absentem. ff. de pen. Si vero inquisitus petit securitatem de delicto de quo inquiritur. Et tunc saly. male loquitur ꝛ nullo pacto debet iudex talem securitatem dare. Nisi in duobus casibus. primus est si rationabilis causa ꝛ vtilis reipublice concurrat vt si iudex velit vti testimonio inquisiti ad conuincẽdum alios carceratos vel ad aliquam confrontationem faciendam vt notabiliter declarat Par. de put. in tract. de sind. char. cxxxvij. in. c. saluus conductus. Item potest dari saluus cõductus vt bannitus vel accusatus ad alios accusandum vel ad accusationem iam incohatam prosequendum vt in. d. l. is qui reus ꝛ ibi glo. ꝛ Bar. ff. de pu bl. iud. Cum intersit reipublice delicta non occultari ꝛ facinorosos homines puniri. d. l. si ita vulneratus cum similibus. Idem si inquisitus vel condemnatus vellet indicare transfugas vel alios delinquentes vt in. d. l. omnes. §. fin. ff. de re milit. Idem si vellet reuelare tractatus ꝛ coniurationes contra principem factas. l. quisquis §. fi. C. ad. l. Iul. maie. vel si alia iusta causa concurreret vt declarat Bar. in. l. ambitiosa. ij. col. ff. de decret. ab or.

facien. ꝛ in.l.i.§.de qua re.ff.de postul. Nam videmus ꝙ multa ex causa permittuntur iudici que alias non permitterentur vt in.l.si vendicari.C.de pen. ꝛ in.c. apud thessaloñ.xi.q.ij. vbi iudex potest ex causa contra iussionem principis executionem pene capitalis retardare ꝛ facit tex.in.d.l.ad bestias in princ.ff.de pen.vbi iudex potest hominem vtilem reipublice ad mortem condemnatuȝ consulto principe liberare ꝛ facit tex. in.l.illicitas.§.preses ꝛ ibi Bar. ff.de off. presid.vbi iudex potest ex causa paupertatis remittere penam pecuniariam quam ex delicto imposuit.

Si vero iusta causa non subsistat puta si velit venire inquisitus ad agendum vel ad alia sua negocia tractandum. Nam tunc cum cesset ratio predicta concedi securitas non debet secundū Alex. in apostil.in.d.l.is qui reus ꝛ par. de put.in.d.§.saluus conductus.ij.col. ꝛ Jas. in.d.l. conuentionum.ij.col.in princ. ꝛ Bal. post Alb. de ros. in.d.l.i.§.non fuit. Quia concedere saluum non concurrente publica vtilitate est soli principi reseruatum .d.l. relegati ꝛ.d.l.ad bestias in fi.ff.de pen. ꝛ in.l. fi.ff. de off.proc. Ces. ꝛ ita etiam potest intelligi tex.in dicto .§.neqȝ autem homicidis.

Secundus casus principalis est si inquisitus petat a iudice saluum conductum cum velit venire ad se expurgandum de delicto de quo inquiritur. Et si pena est corporis afflictiua in casu condemnationis renuntiat beneficio securitatis cui in tali casu renunciari potest. secundum Ang. in.d. l.vtimur in princ. ꝛ not. in.l.si quis in conscribendo.C.de pac. ꝛ si pena est pecuniaria dat fideiussores de soluendo iudicatum secundum Paul. de cast. in conf.xcix.ij.vol. ꝛ effectus istius securitatis erit ꝙ pendente inquisitione nō poterit inquisitus de alijs delictis inquiri ꝛ molestari cum securitate pendente nihil debeat innouari vt late declarat vital in.d.tractat de clauf. in clauf. nil no. secur.pen. Et vtile est reipublice quia aut nocens debitis penis punitur aut innocens liberatur ꝛ adhoc benefacit tex.in d.§.neqȝ autem homicidis ibi dato verbo absoluto ab renunciare ꝛ ibi glo.vbi reus potest per iudicem astringi in casu condemnationis securi-

Beneficio securitatis an possit renunciari in casu in quo imponitur pena corporis afflictiua.

sati renunciare. Et si opinio Saly. ita indistincte proce
deret sequeretur q multi ad delinquendum inuitaren
tur & confisi in securitate veritatem diffiterentur & senté
tia iudicis in casu condemnationis esset elusoria cum de
beret condemnatus reponi in locum tutum & fides data
sibi seruari secundum Bar. in. l. i. ff. ad. l. iul. maie. & Ang.
in. d. l. vtimur. ff. de sepul. viol. quod esse nō debet. Nam
videmus q in capitalibus vbi venit pena corporis afflí
ctiua imponenda reus non auditur per procuratorem sz
debet in carcere ius dicere vt in casu condemnationis
sententia non sit elusoria vt notat per Doct. in. d. l. accu
satore. §. ad crimen. ff. de pub. iud. Et in capitalibus reus
carceratus non est fideiussoribus relaxandus ne in casu
succumbentie eludatur sententia iudicis secundum saly.
in. l. ad commentariensem. ff. de custod. reorum & Bal. in
l. nullus. ff. de exhiben. reis cum simil.

Et ex premissis apparet q illa pratica qua vtuntur magi
stratus vrbis in concedendis fidantijs quas vulgariter
Significationes. significationes vocant processit de mente iuris. Nam
quando delinquens intelligit se de delicto inquisitum
aut aufugit ab vrbe aut in domum alicuius potentis se
recipit ita q difficilis est eius persecutio.

Et idem iuris esse censeo si aliquis esset de pluribus de
lictis accusatus vel inquisitus & volens de vno se purga
re petit a iudice fidantiam de alijs quam si reus esset ex
tra territorium & difficilis eius persecutio per rationes
premissas iudex concedere posset. Quoniam interest
reipublice vt potius quis de vno delicto puniatur q̄ si
impunitus de omnibus foret secundum Albe. de ros. in
d. l. i. §. non fuit. ff. de dolo. & ista procedunt secundū do
trinam Bar. in. d. l. is qui reus vlt. col. alias secundum
magis communem opinionem deberet vt arbitror fieri il
la distinctio an esset tale delictum pro quo de iure procu
rator admitti posset de qua supra in questione de banni
to abunde dictum est. Et hoc quod diximus iudicem
posse dare securitatem limita in saluo conductu ad bre
ue tempus cum imperpetuum vel ad longum tempus per
iudicem dari non possit. Quia hoc est principi reserua
tum secundum Ang. in. d. l. vtimur & Bar. in. d. l. rele
gati

gati ꝛ supra in .iij. declaratione in fine dictum est.
Unum nolo te obliuisci ꝙ iudex dans securitatem ban-nito vel inquisito qui fuit a principio contumax in compa-rendo debet ipsum pendente accusatione vel inquisitione in vinculis ꝛ carcere detinere etiam ꝙ pena corporis afflictiua non veniat imponenda. Cum fuga a principio ipsum suspectū fecerit. vt in .l. iij. §. queri potest. ff. de susp. tut. ꝛ in .l. consiliarios. ff. de custod. reorum ꝛ ita demente Oldr. tenet. Alb. de ros. in dicta questione. xxxix. ij. col. ꝛ firman. in repert. in ver. Bannitus au-ditur circa finem. Nam videmus ꝙ si aliquis semel aufugit de carcere non debet amplius fideiussoribus relaxari licet esset in casu in quo alias de iure sub fideiussore relaxaretur: cum ratione fuge amiserit priuilegium quod sibi a iure fuerat indultum: vt tenet glo. notab. in .d. l. Cornelia ꝛ ibi Ludo. Roma. ꝛ Alexan. in apposti. ff. ad selle ꝛ in .l. i. ff. de custo. reo. ꝛ late Hippo. de Mar. in sua pratica in .§. attingam nume. vij. ꝛ facit illud quod vulgariter dicitur ꝙ semel malus ꝛc. vt in regul. qui semel de reg. iu. in vi.

Nona declaratio.

Aufugiens semel de carceribus non est amplius sub fideiussoribus relaxandus

¶ Neqꝫ pretereundum est ꝙ iudex non solum delinquentibus potest dare saluum conductum. sed etiam debitori vt securitate pendente non possit molestari. vt probatur in .d. §. neqꝫ autem in princ. in aucten. de mand. prin. vbi iudex dat securitatem .xxx. dierum debitori vt interim non capiatur ꝛ videtur facere tex. in .l. si debitori. ff. de iud. Et istam opinionem tenuit Par. de put. in dicto tract. de sind. in .c. saluus conductus in princ. ꝛ Mar. soz. in tract. de citat. char. xxx. col. iiij. Sed contra istam conclusionem aperte tenuit. Paul. de Cast. in .l. i. col. ij. ff. quod quis iur. vbi iudex nullo pacto potest debitori securitatem dare cum hoc sibi princeps specialiter reseruauit vt in .d. l. quotiens ꝛ ibi not. C. de preci. princ. offeren. ꝛ per Fely. in dicto .c. que i ecclesiarum .xij. col. Nam iudex non potest cum damno alterius aliquid statuere. vt in .l. ij. §. merito. ff. ne quis in loc. publ. ꝛ tex. in dicto .§. sed neqꝫ nihil facit immo. pōt retorqueri ꝯtra opinionē par. de put. qꝛ in .d. §.

Decima declaratio

Saluus conductus debitori potest dari.

neq3 fauore ecclesie statuitur q iudex possit dare debitori ad ecclesia3 fugiēti .xxx. dierū idutias cū ibi psonaliter citari nō possit vt declarat. Bar. post Jac. de bel. in. d. §. sed neq3 ⁊ Mar. soz. in loco supra allegato: ⁊ propterea est dicendum q cum illa securitas .xxx. dierum fauore ecclesie concedatur in contrarium esse ius commune l. ius singulare. ff. de legi. cum simil. sed pro concordia dicendum est q si iudex cum cause cognitione dat saluū conductum debitori vera est opinio Par. de put. si eni3 vellet iudex vti testimonio debitoris fugientis ad conuincendum aliquos delinquentes vel alia rationabili causa concurrente potest illum assecurare vt supra in .viij. declaratione dictum est. Si vero iudex sine cause cognitione concedat saluum conductū verior est opinio paul. de cast. in. d. l. i. ij. col. Quoniam per ius cōmune est prouisum debitori si enim debitor est condemnatus habet tempus quatrimestre quod a lege indulgetur vt in. l. ij. ⁊ l. fin. C. de vsur. rei iud. Si vero debitor tenetur actione de constituta pecunia habet spacium .x. dierum vt. in l. promissor. ff. de const. pecu. in alijs vero actionibus datur aliquod breue tempus arbitrio iudicis moderandum secundum Ang. ⁊ Doct. in . §. omnis inst. de verb. obli. ⁊ ibi Jaso. in addit. ad Christoph. por. in glo. in verbo confestim. Et propterea male faciunt ⁊ contra iuris dispositionem magistratus vrbis qui passim ⁊ sine cause cognitione concedunt huiusmodi securitates quas moratorias vocant in preiuditium creditorum quod quantum deuiet a iuris dispositione ex supra dictis apparet.

Vndecima declaratio.

Et aduertendum est q non solum princeps ⁊ iudex in casibus predictis potest dare securitatem bannitis ⁊ delinquentibus sue iurisdictioni subiectis veru3 etiam alienos subditos in suis terris affidare vt declarat Ang. in. d l. vtimur. ff. de sepul. viol. ⁊ vital. in. d. tract. in claus. nil no. sec. pen. iiij. col. ⁊ Jac. de bel. in. §. neq3 autem homicidis. ij. col. Quod limita ⁊ intellige esse verū quantum ad preiuditium iurisdictionis concedendis secus si per saluum conductum etiam per viam indirectam lederetur iurisdictio alterius. Quia tunc securitas quatenus tangeret alienam iurisdictionem non valeret secundum

Ang. in.d.quest. Bononiensis in ver. super sexto. Cum iudici non permittatur in alienam iurisdictionem falcem immittere arg.l.penul.ff. de aqua pluuia arcen. et in .c. ad aures extra de iur.iuran. et per Bar. in.l.i.ff. a quib' appellar non licet et iudici excedenti iurisdictionem ratione persone impune non paritur vt in.l. fin. et ibi not. Alb. de ros. in summario .ff. de iur.omn. iud. Quoniam si iudex bononie decerneret represalias contra florentinos posset florentinum bononiam venientem assecurare ne propter dictas represalias molestetur. Quoniam alienam iurisdictionem non ledit. Et ita istam conclusionē declarat. Ang.in.d.l.vtimur et vital.in.d.claus.nil.in sec. pen. et fely. in.c. accedens el.ij.extra vt lit. non contest. in.iij.et iiij. col. sin autem princeps vel iudex vellet extra suam iurisdictionem et territorium bannitum vel debitorem sibi non subditum assecurare sine dubio in preiudicium proprij iudicis non posset secundum doct. in. d.l.fi. per illum tex.ff.de iur.om.iud. et in.l. iniuriarum.§. fi.ff.de iniur.et in.l.i.C. si a non comp. iud. et in specie Jaso.loquens de saluo conductu in.d.l. conuentionum ij. col.ff. de pact.

Sed circa istum passum posset dubitari.tu scis q delinquens in alieno territorio potest etiam per viam inquisitionis secundum magis communem opinionem puniri per iudicem originis vel domicilij licet principaliter videatur iudici territorij in quo delictum est commissum iniuria illata secundum Ang.in.d.tract.de malef. in glo. in.ver.hec est quedam inquisitio col.pen. et ibi late per August. in addit. et Hippo.de mars.in sua pratica in .§. constant. numero.lxxx. Modo iudex originis cum cause cognitione dedit saluum conductum delinquenti in alieno territorio dubitatur an illo non obstante possit p iudicem loci delicti capi et puniri. Et primo videtur dicendum q sic. Cum non licuerit iudici originis in preiudicium alterius iurisdictionis extra suum territorium delinquentem affidare per rationes premissas. Quoniam effectus statuti vel salui conductus extra territorium se non extendit secundum Bal.in.l.i.ij.col.C.de hered.in stituen.et in.l.executorem.C. de exec. re.iud.et Petrus

Iudex originis contra subditum suum etiam extra territorium delinquētis per inquisitionem procedit.

Iudex originis a posit dare saluum conductum subdito suo qui extra territoriū deliquit.

Saluus cōductus vel statutum an extendat vires extra territorium statuentis vel concedentis.

de Ancb. in repet. c. canonum extra de constit. Hinc est q dicunt moderni in. d. l. si. in. i. col. q statutuz disponēs q bannitus possit impune interfici non extendit uires suas extra territorium & ideo interficiens extra territoriuz punitur pena. l. cor. de sicarijs & allegant immo. in Cle. pastoralis extra de re. iud. Et in quibus casibus statutuz se extendat extra territorium vide Bar. in. l. cunctos populos. xi. col. C. de sum. trin. & fid. cathol. & ad hoc facit singularis doctrina Bar. in. l. sepulchri. ff. de sepulc. viol. vbi potest delinquens tam per iudicez loci delicti q̄ iudicem originis condemnari quem refert & sequitur Ang. in. d. glo. hec est quedam inquisitio vltima columna.

Inquisitus coram suo iudice originis an possit citatus aiudice loci vbi deliquit allegare litis preedētiam.

Sed ista regula limitatur si habens saluum conductum fuit contumax. & non stetit in iudicio coram iudice originis neq; eius mandatis paruit. Nam tunc tamq̄ cōtumax. non potest coram iudice loci delicti opponere exceptionem litis pendentie in foro originis & sibi propterea saluus conductus non suffragatur vt in similibus terminis declarat Bar. in. d. l. sepulchri. ver. tertio est videndum & in. d. l. cunctos populos penult. col.

De delicto eiusdem hominis sepius quer i non debet.

Iudex ratione preuētionis potest aliis inhibere.

Si vero habens saluum conductum stetit in iudicio fori originis & iudicis mandatis paruit: Potest exceptione litis pendentie vti & securitas sibi suffragatur. Cum non debeat contra eundem sepius de eodem delicto queri vt in. l. senatus. ff. de accus. immo iudex originis posset assecuratum repetere cum preuenerit in cognoscendo secundum Bar. in. d. l. sepulchri & Bal. & Doct. in. l. i. C. vbi de crim. agi. oport. & late per Alex. in. d. l. sepulchri in. i. apostilla. Neq; obstat q securitas effectus suos extra territorium non extendat. Quoniaz hoc non fit ratione securitatis sed propter litis pendentiam & preuentionem in cognoscendo vt declarant prefati doct. in locis supra allegatis.

Duodecima declaratio.

Superioris tollerantia operatur, quod bannitus non potest impune offendi et si statutum ex:raret q posset.

Neq; obmittendum est q securitas de qua loquimur nō solū expresso consensu principis vel iudicis sz quandoq; tacite conceditur. Nam si bannitus fuerit per principem in ciuitate tolleratus videtur per illam tollerantiam tacite rebannitus & affidatus. Itaq; impune offendi vel mo-

lestari non potest.secundum saly. in.l. nullus. C.de iud. & Jo.de anan.in.c.sicut extra eodem titt. vbi dicit hoc esse singulare dictum & q ita fuit Bononie seruatum. Quod refert & sequitur fely. in.d.c. & Alex.in cons.ccx lix.ij.uol.col.fi. Et ratio est quia plerunq actus taciti operantur dispensationem secundum Bar. & Ang. in.l. quidam consulebant.ff.de re.iud. & fely.in.d.c. sicut.ij. col. Et istud dictum quomodo & in quibus casibus procedat vide fely.in.c.i.vij.&.viij.col.extra de treg. & pac. & adde Phil.dec. cons. cccxxviij. vlt.col.vbi tenet tolleratum non posse impune interfici: sed si fuerit interfectus q occisores tenentur mitiori pena q de occiso & allegat notat.per Alex.in.l.huiusmodi.§.si ita.ff. de leg.i. & vide omnino Hippo. de Mar. in pratica in.§. aggredior numero.xxviij.cu quinq numeris sequentibus vbi multa ad propositum accumulat.

Actus taciti quando operentur dispositionem.

Sed hoc limita & intellige in priuato qui non potest bannitum propter tolleran tiam principis impune offendere. secus est in iudice cui permittitur bannitum & quemlibet delinquentem capere & punire vt notatur in.l. si diutino ff. de pen. Quoniam delictum semper est punibile nisi spacio.xx.annorum fuerit prescriptum vt in.l.querela & ibi Ang. & Bal. C.de fal. vnde dicit Math. de afflict. in tractatu suarum questionum quest. i. q cum in regno fuisset captus quidam homicida qui per aliquos annos fuerat tolleratus fuit per omnes Doct. conclusum q poterat puniri, sed non pena legis Cornelie de siccarijs sed mitiori per tex. in.d.l. si diutino. Et si ad saturitatem videre desideras quomodo in delictis tempus det securitatem & plerunq impunitatem. Vide Fran. de Balb.in tract.de pscript.i.iiij.par.iiij.partis principalis vbi singulariter multis modis ampliatur & limitatur regula.d.l. querela. C. de fal.sunt & alij casus per quos bannitis & delinquentibus tacite datur securitas de quibus per fily. in.d. c. que in ecclesiarum.iij.col. & per Ludo. Rom. in.d.l. possideri. §.si seruus vlt. col.ff. de acqui. posses & per Bar. in l.iij. §. transfugas.ff. ad.l. cor.de sic. Quos poteris per te ipsum videre.

Delicta an prescribantur cursoris temporis.

Et nota ex ista tollerantia vnum mirabilem effectum q iudex bannitum quem non potest sine cause cognitione per expressum consensum affidare vt supra dictum est tamen tacite per illam patientiam sine causa affidat. Et videmus in simili q licet iuramentum calumnie expresse non possit remitti tacite tamen potest illi renunciari secundum Bar. et doct. in.l.ij.§.quia veremur.C. de iur. calumn.

Iuramento calumnie an possit renunciari.

Secunda pars.

Quoniam in prima parte visum est.per quas personas et quibus securitas dari possit. Sequitur vt videamus in quibus casibus securitas data debeat seruari. Et primo videtur dicendū q iudex dans saluū conductum delinquenti teneatur illuz seruare nec possit illo pendente contra fidem datam aliquid innouare cum graue sit fidem fallere vt in.l.i.ff. de const.pecun. et in.l.i.ff.deposit. Et nihil est tam congruum humane fidei q pacta seruare .l.i.ff. de pact. et .l. iurisgentium.§. pretor ait co. tit. sed aduertendum est q in hoc passu fuerunt opiniones. Nam glo. in.d.§. neq autem homicidis in aucten de mand.princ. et ibi Ja.de bel.in.ij.col. tenuit fidem homicidis non esse dandam et datam non esse seruandam et illam glo. sequutus fuit Guil. de cun. et cy.in.l. presenti.C.de his qui ad eccle. confug. per tex. in.d.l.i.§.non fuit.ff. de dolo.vbi probatur bonum esse dolum decipere hostes et in consequentiam bannitos qui sunt hostes ciuitatis vt in.l. vnica.C.de his qui se defen. et late per Bar. in.d. questione incipien.lucane ciuitatis sed nonnulli quos refert Bal. in dicto .§. non fuit. tali distinctione vtebantur. Aut assecuratus per iudicem est talis qui posset inuitus extrahi de ecclesia vt de iure ciuili sunt homicide adulteri et virginum raptores vt in dicto.§. neq autem homicidis et de iure canonico sunt publici latrones et depopulatores agrorum vt in.c. inter alia extra de immu.eccl.iuncta glo.in ver.publicus etc. et tunc iudex non tenetur fidem datam seruare sed poterit illa non obstante assecuratum debitis penis ferire vt in.l.i.C.quando lic. vni.sin.iud. Aliqui ve

Trigesima declaratio.

Fidem frangere graue est.

Fides an homicidis sit seruanda.

Bonus dolus est decipere hostem.

De ecclesia quis possit inuitus extrahi.

ro quos refert Alb. de ros. in. d. §. non fuit. ij. col. dicebant talem cautelam esse adhibendam q̄ iudex seruet delinquentibus securitatem datam. sed superior illos capi & puniri faciat. Quoniam in qualibet concessione potestas & auctoritas superioris semper intelligitur excepta. l. fi. ff. ad munic. & in. l. fi. & ibi notat. ff. q satisd. cogan. sed Oldr. in dicta questione incipien. e potestas Padue & Pet. in. d. l. presenti vt refert Bar. in dicto. §. neq3 autem homicidis. ij. col. indistincte tenuerunt securitatem esse seruandam quia quantuncunq3 quis sit reprobus & peruersus non debet sub fide publica decipi. vt in. l. fi. ff. de legatio Bal. vero in dicto. §. non fuit & in suo peculio in ver. bannitus. §. ij. & immo. post moder. in. d. l. is qui reus. ff. de publ. ind. aliter distinguendo dixerunt. Aut iudex cum cause cognitione dedit saluum conductum & tunc tenetur illum seruare. d. l. conuentionum. ff. de pac. Aut sine cause cognitione & tunc securitas seruari non debet & ita intelligunt ter. in. d. §. neq3 autem homicidis. Sed pro concordia dicendum est q̄ pendente securitate a lege vel a principe hostibus vel criminosis concessa nihil debet penitus innouari vt in. d. l. fi. ff. de legatio & in. d. l. relegati. ff. de pen. & not. glo. in. d. l. i. §. non fuit. ff. de dolo. vnde dicit Bal. in cons. cccclxvi. in. iij. vol. q̄ multum conducit honori & dignitati principis q̄ eius saluus conductus seruetur. cum non deceat aliquem decipi sub fide principis. vt in. l. i. C. de his qui ven. & imp. Si vero securitas conceditur ab inferiore & tunc aut datur subdito aut non subdito. Primo casu si datur securitas in casibus a lege p̄missis debet quibuscunq3 criminosis etiam rebellibus tam in territorio q̄ extra territorium concedentis seruari secundum Ang. qui in specie loquitur de saluo conductu in cons. ccclxiij. incipien. magnifici domini & declarat vital. in. d. claus. nil. no. secu. pen. in. v. col. & Bal. in. l. illicitas. §. ne potentiores & ibi Alb. de ros. ff. de off. pres. quos refert & sequitur Jaso. in. d. l. conuentionum. ij. col ff. de pact. Neq3 poterit superior secundum opinionem quorundam contra securitatem a suis officialibus & cum regis auctoritate datam directe vel indirecte venire.

Auctoritas superioris in qualibet causa semper censetur excepta.

Sub fide publica nemo decipi debet.

Superior an possit infringere saluum conductum alicui datum ab eius officialibus.

Quoniam cum fuerit delinquens cum cause cognitione affidatus proinde est ac si ipse superior affidasset arg. l. si vero. ff. de his qui deic. vel effud. et l. i. §. omnia. C. de vet. iur. enucl. et tenuit Alb. de ros. in d. §. non fuit. Qm qui habet legitime securitatem a iudice a lege assecuratus esse intelligitur secundum Bar. in l. iij. §. transfugas ff. ad l. cor. de sic. Et per hoc deciditur illa questio quam posuit Raph. ful. in l. fi. §. sed quia quidem. C. de iur. delib. Quod si fuit factum proclama promittens premium reuelanti certos latrones et impunitatem socio criminis si se et socios deferat q si vnus ex latronibus socios indicauerit consequitur liberationem cum proclama fuerit factum cum legis auctoritate vt in. d. l. omnes. §. fi. ff. de re mil. et in l. quisquis. C. ad l. Jul. maie. vbi reuelanti coniurationem vel transfugas et latrones pena remittitur. Sed quid dicendum si plures latrones comparuerint an omnibus sit parcendum Jas. in: d. l. conuentionum. ij. col. tenet q primus tantum consequitur impunitatem et q alij debeant puniri per tex. in d. l. boues. §. hoc sermone. ff. de ver. oblig. et ponit exemplum de pluribus accipientibus vexillum. Tu vero adde Ant. cor. in t. act. de Brauio. in i. col. Sed aduerte q Hippo. de Mar. in suo sing. numero. clxxvij. inaduertenter (vt arbitror) tenuit contrarium q iudex in casu premisso non tenetur delinquenti impunitatem in proclamato promissam obseruare et allegat Jo. And. in addit. ad specul. in Rub. de fur. vbi dicitur q si ego promisum ex furibus nihil ab eo petere si furtum mihi indicauerit q ostenso furto nihilominus possum ipsum molestare cum malitijs hominum sit et cum malitijs obuiandum sed parcat mihi tantus vir male loquitur. Cum in terminis nostre questionis proclama fiat a persona publica et pro vtilitate reipublice vt delicta non sint in occulto nimirum si debet seruari. Sed Jo. And. loquitur in priuato qui non tenetur fidem delinquenti datam seruare vt inferius dicemus et si de recenti vidisset Jaso. in d. l. conuentionum aliter de proclamatis dixisset. Et an securitatis promissa reuelantibus malefactores comprehendat socios criminis si socios indicauerint vide Bar. in l. iij. §. si tibi. ff. de condit. ob tur. caus.

Socius criminis an consequatur premium promissum reuelanti malefactorem vel delinquentem.

Malitiis hominum malitiis est obuiandum.

caus. Et propterea debet dici securitatem cum legis au-
ctoritate datam esse omnino seruandam.

Sed hoc limitatur & intelligitur nisi delinquens pendē
te saluo conductu aliquid innouauerit. Quoniam si af
fidatus de nouo deliquerit poterit per iudicem impune
etiam de primo delicto puniri & si esset bannitus a quoli
bet priuato offendi. Quoniam in saluo conductu sem-
per intelligitur tacita conditio nisi assecuratus assecuran
tem offenderit vel alias causam offensionis prebuerit vt
in.l. quero.§. interlocatorem .ff. loc. & in.l. quidam cuꝫ
filium .ff. de verb.oblig. & Bal. in .l. iij. in princ. C.
de naut. feu. & Alexan. in cons. xcxi. in .iiij. vol. & in.l.
semel mora .ff. solut. matrim. Sed si bannitus habens
saluum conductum propter nouum delictum rempubli-
cam offenderit non debet fides seruari. Et securitas da
ta censetur expirasse vt per multas rationes concludit.
Ludou. Roma. in.l. possideri.§. si seruus .iij. col. ff.
de acquir. possess. quem de verbo ad verbum refert vi-
tal. in dict. claus. nil no. se. pen. Et propterea caueant
delinquentes qui habent saluum conductum etiam cum
auctoritate legis ne illo pendente delinquant quoniam
pro quolibet delicto possent eis impune securitas data
non seruari. cum fides non sit seruanda non seruanti vt
in.l. cum proponas la. ij. C. de pac. & est glo. notab.
in.c. noli. xxxvij. quest.i. vnde notabiliter dicit Mar.
lauden. in tract. de bello quest. xxviij. ꝙ si dominus lo
ci dederit securitatem & liberum saluum conductum mi
litibus vt transeant per territorium suum tenetur illum
obseruare nisi milites transeuntes inferant damna & iniu
rias subditis suis Quoniam tunc etiam pendente secu-
ritate poterunt illi milites impune interfici secundum
Ang. in.l. qui sella in princ. ff. de ser. rust. pred.

Sed Phil.dec. in.c.constitutus extra de appel.in.ij.col.
ver.ex qbus tenet contra Lu. Rom.asserens ꝑ secundū
delictū securitatē primo concessam nō expirare. & ita di-
cit fuisse consultū ꝑ Ant.de ros. & alios doc.flor. qꝛ regu
la q̄ ē ꝙ frangēti fidē ipune fides frangat̄ intelligit̄ circa
eundē actū. & respectu eiusdē dispositiōis.sec⁹ si circa di
uersa.sm̄ ale. & mo.i.d.l.cū ꝑponas.C. d pac.sꝫ tu teneas

Saluus conductus an possit ei qui post impetrationem aliud delictum commisit.

Fides non est seruanda illam frangenti.

opinionem Ludo. Rom. tanq̃ de iure veriorem. Quoniam nul i dubium est q̃ per delictum commissum facta est iniuria reipublice vt declarat Aret. in dicto tract. de malef. in glo. in ver. hec est quedam inquisitio circa finem ꝛ iudex concedendo saluum conductum videtur suspendere vel remittere iniuriam sibi factam ꝛ cum delinquente pacem facere. Et si per nouum delictum iterū respublica offendatur videtur pax expirasse secundum moder. in. d. l. cum proponas ꝛ phil. dec. in. d. c. constitutus in fine ꝛ offendens propter nouam causam non dicitur rumpere pacem secundum Bar. in. l. aut facta. §. causa. ff. de pen. ꝛ in. l. quero. §. interlocutorem. ff. loc. ꝛ sic apparet q̃ fides est circa idem ꝛ non circa diuersa ꝛ istaȝ opinionem Ludo. Rom. contra Phil. dec. tenet Mel. in dicto tractatu de bannitis in. ij. par. ij. temp. quest. xvi ꝛ phil. cor. in cons. clxxv. in primo vol. ij. col.

Pax an rūpatur propter nouam causam

Secundo limitatur nisi propter saluum conductum magnum scandalum in ciuitate oriretur quia tunc saluus cōductus seruari non debet secundum Par. de put. in. d. tract. car. lxxij. §. sed propter scandalum ꝛ allegat dictū specul. in tit. de inquis. §. quando autem ver. vtrum autem vbi propter scandalum vitandum multa fieri possunt contra regulas iuris. que alias fieri non possent ꝛ dicit Abb. in. d. c. que in ecclesiarum q̃ non est principi parēdum si futurum scandalum timeatur ꝛ facit tex. singularis in. c. si. de heret. in. vi. q̃ propter scandalum vitandum parti non sunt danda nomina testium licet alias ne tollatur defensio dari debeant vt in. c. qualiter ꝛ quando el. ij. extra de accusat. ꝛ ad hoc dicit esse singularem illū tex. Abb. in. c. cum J. extra de re iud. sed ego non crederem conclusionem Par. de put. ita indistincte esse veram. Si enim bannitus per principem vel iudicem cum cause cognitione assecuratur ꝛ dubitatur ne propter potentiam hominis ꝛ partialitatem status ciuitatis subuertatur. arbitrarer vnicuiq̧ licere assecuratum capere detinere vel alias ipsum a ciuitate expellere donec princeps vel iudex consulatur arg. d. c. si quando extra de rescrip. ꝛ in. l. nemo. C. de sent. ꝛ inter om. iud. vbi quando princeps aliquid rescribit quod non est rationabile iudex nō

Propter scandalum multa conceduntur que alias non concederentur & multa negantur que non essent neganda.

debet rescriptum exequi sed principi rescribere quare iussionem suam non adimpleuerit: quia multotiens princeps propter importunitatem petentium multa preter suam voluntatem non concedenda concedit vt in. l. i. C. de pet. bon. subl. et in. c. cum iuuentute. extra de pur. can. Et semper in quolibet priuilegio et qualibet concessione intelligitur publica vtilitas excepta vt in. l. iubemus el. i. et ibi not. Bal. C. de sac. sanc. eccl. et in. l. si quis in graui. §. hi quoque. ff. ad silleia. et declarat And. sicul. in. c. nõ epistole de probat. col. viij. sed propter scandalum futurum non poterit talis bannitus assecuratus interfici vel vulnerari ne sub illa fide publica decipiatur secundum Bart. et Doct. in. l. i. ff. ad. l. Jul. maie. et re integra debemus iussionem principis expectare arg. l. si vendicari. C. de pen. et notant doct. in dicto. c. si quando de rescri. Tertio limitatur si delinquens bis fuerit a ciuitate pro duobus delictis capitalibus bannitus. Quoniam licet habeat de vno saluum conductum. Nihilominus potest de ambobus puniri vt declarat Bar. in. d. l. de pupillo. §. si in pluribus. ff. de no. oper. nunc. in fine. Sed Ang. Ludo. Roman. et Raph. fulg. in dicto. §. si in pluribus tenuerunt securitatem esse seruandam ne bannitus sub fide pretoris decipiatur ar. g. l. i. C. de his qui ven. etat im pet. et quemadmodum Banna separatim fieri possunt pari ratione separatim debent posse tolli. arg. l. pro vt quisque. ff. de solut. Sed sententia Bar. est verior et communior secundum Alex. et moder. in dicto. §. si in pluribus quia licet per saluum conductum tollatur vel suspendatur primum bandum nihilominus remanet ex secundo delicto bannitus et sic hostis ciuitatis et propterea non est capax alicuius beneficij vt in. l. amissione. §. qui deficiunt. ff. de cap. dimin. Sed verum est vt dicit Bar. in dicto. §. si in pluribus quod si bannitus obtinuerit postea saluum conductum pro secundo delicto quod primus conualidabitur cum amplius non possit dici hostis ciuitatis. Sin autem iudex sine legis auctoritate et cause cognitione securitatem prestiterit non tenetur illam seruare sed poterit delinquentem affidatum punire secundum distinctionem quam facit Jac. de bel. in dicto. §. neque autem homicidis Bal.

Publica vtilitas intelligitur in quolibet priuilegio & qualibet concessione reseruata.

Habens saluum conductum de vno homicidio & duo commisit potest de ambobus puniri.

Bannitus pro homicidio an sit capax beneficiorum prouenientium ex forma statutorum.

in.d.l.i.§.non fuit.ff.de dolo.immo.& doct.in.d.l. is qui reus.ff.de publ. iud. Al.et.in.§. preterea el.i. inst.de act. vij. col. & late per Par. de put. in.d. tract. car. cxxxij. ver. saluus conductus. Et in tantum saluus conductus sine legis auctoritate concessus non debet seruari q si iudex iurauerit assecuratum non molestare non ligatur iuramento vt notabiliter inquit Bal.in.c.i.§. Itē sacramenta vlt. col. de pac. iur. firman. quem refert Iaso.in d.l. conuentionum.ij.col. & And. de caze. in additionibus ad fily. in dicto .c. accedens el.ij. extra vt lit. non contest. Et potest esse ratio quia cum lex non assistat illi securitati dicitur esse bonus dolus quo delinquentes decipiuntur vt delicta puniantur.d.l.i.§.non fuit. Unde dicit Cy. in.d. l. presenti .C. de his qui ad ecclesiaz confug. & Iac. de bel. in dicto .§. neqz autem homicidis in fine q bene facit iudex qui affidauit bannitum & illum postea capite puniuit. Cum malitijs hominum liceat etiam cum malitijs & fraudibus obuiare vt not. in.c. sedes appostolica extra de rescript. & in .l. fundo .ff. de rei vend. & late per Hippo. de Mar. in dicto singul. nu. clxxvij. in principio & ita debet intelligi tex. in dicto .§. neqz autem homicidis in auten. de mand. princ.

Saluus conductus ite iuratus sine legis auctoritate concessus non est seruandus.

Dolus duplex bonus & malus.

Iudici an liceat quē sub fide decipere.

Et ista faciunt ad illam questionem que quotidie occurrit in pratica consueuit iudex cum videt reum negantem promittere impunitatem vt confiteatur delictum dubitatur an reo confesso debeat impunitas promissa seruari. Archi. & dom.in.c.nos in quemqz .ij.q.i. tenuerunt impunitatē non esse seruandaz cum liceat iudici causa veritatis indagande aliquid simulare vt in.c. affert.extra de presump. vnde dicit idem Archi. in.c. vtilem.xxij.q.ij. q Alexander papa tertius cuz processisset contra quendaz episcopum simoniacum promisit in secreto si publice confitebatur q cum super dicto crimine dispensaret & q statim ille episcopus fuit confessus delictum coram cardinalibus papa Alexander deposuit eum & istud dictum Archi. refert & sequitur fely.in.d.c.afferte.in princ.& in. d.c.accedēs el.ij.extra vt lit.non contest.& istaz opinionē tenuit Inno.in.d.l.is qui reus in fi.& Hippo.de mar. in.d. sing.clxxvij.& Phil.de.in.d.l.vnica.C.de sen. que pro

Reus qui spe venie promisse delictū cōfitetur an possit vigore dicte confessionis puniri.

Alex.pap.iii.promisit immunitatem episcopo in secretis si simoniam confitebatur & postea eum decepit.

Bona est simulatio per quam veritas reperitur.

eo.quod inter.in.iiij.col.ver.septimo nota.vbi dicit bo- nam esse simulationem per quam veritas reperitur vt in c.si quelibet culpa .xxij.q.ij.vbi apparet deum simulasse dum voluit animum Abraham cognoscere et inquit tex. in.d.c.vtilem.xxij.q.ij. q etiam viri iusti quandoqz simu- lare possunt.sed tu vltra Phil.dec. Adde Par.de put. in.d.tract.car.clv.in ver.tortura in.§.iudex non tenetur impunitatem promissam seruare q si iurauerit non liga- tur iuramento cum sit contra bonos mores prestitum .c. non obligatorium de reg.iu.in.vi.cum malis promissis fi dem non expediat obseruari et pacta contra publicam vti litatem et sacramenta desuper prestita non sunt seruanda secundum Bar.in.l.si quis pro eo.ff.de fideius. et doct. in.c.i.extra de pact. Sed aduertendum est q contrariuz aperte tenuit immo.in cons.cix.incipien.visa inquisitio- ne etc.vbi confessio extorta per iudicem a reo sub promis sione impunitatis non obligat confitentem. Idem tenuit Par.de put.ind.tract.car.cviij.in.§. sequitur quotidia- na questio.vt refert Hippo.de mar.i.d.pratica.§.postq̃ num.xvi.et in suo singulari nom. cci. Et est ratio quia re us videtur confiteri non pro veritate sed dolo et persua sione iudicis et illa confessio tanq̃ erronea potest reuoca ri vt not.per moder.in.l.error.C.de iu.et fact.ignor.sed Hippo.de mar.in.d.sing.num.cci. incipien.in confessum videtur sentire q confessio sub spe gratie facta si fuerit ratificata obliget confitentem sed hoc salua reuerentia non est verum.Quoniam illa persuasione quia fuit in- ductus reus ad confitendum eadem potuit verisimili- ter induci ad ratificandum secundum Bar. et Doct. in l. filiebus .§. idem quesiuit per illum tex . ff. de cond. indeb. Veruntamen vt arbitror, pro concordia istaruz opinionum hoc modo est distinguendum . Aut appa- ret confessionem esse veram . Aut apparet confessio- nem esse falsam . Aut dubitatur . Primo casu si reus sub promissione impunitatis confiteatur delictum quod constat per testes vel per inditia indubitata commisisse . et tunc quia reus nolebat aliter confite- ri licuit iudici etiam sub spe impunitatis ipsum deci- pere iuxta notata in dicto.capitulo . sedes appostolica

Simulatio quando- q etiam iustis iuris promittitur.

extra de rescrip. τ licuit iudici pro habenda veritate gratiam simulare vt in.d.c. afferte extra de presumpt. Nec tenetur iudex illam seruare cum sine legis auctoritate impunitatem promiserit vt in.l. ius publicum. ff. de pac. τ in.l. iurisgentium .§. paciscar. eo. tit. Quoniam in fortioribus terminis potest iudex bannito dare saluum conductum τ postea illo pendente ipsum decapitare secundum Cy. in.d.l. presenti. C. de his qui ad eccl. confug. τ Ja. de bel. in dicto .§. neque autem homicidis in fine. Et lex permittit aduersus delinquentes dolos τ fraudes insirmi vt delicta puniantur vt not. in.d.l.i.§. non fuit. ff. de dolo. τ non refert quomodo habeatur veritas dummodo inueniatur vt in.l. cum seruus. ff. de verb. oblig. τ in.l.ij. C. de aliment. pupil. prestan. Et non curamus de modo dummodo habeamus effectum vt in.l. fi. C. que sub. mod. τ vide Hippo. de mar. in dicta pratica in .§. secunda per totum vbi multa ad propositum accumulat. τ ad hoc facit manifesta ratio. Quoniam si licet iudici homines excoriare excarnificare τ torquere pro eruenda veritate. vt in toto tit. de quest. quare non permittitur iudici promissionibus blanditijs τ fallacijs veritatem indagare. Nam persuasiones sunt quandoque adeo efficaces quod compellunt reum ad confitendum veritatem secundum Cy. in.l.i. C. de rapt. virg. τ not. in.l. si quis seruo. C. de fur. multi enim vt mihi euenit in facto potius persuasionibus quam tormentis delicta confessi sunt arg. l.i. §. persuadere. ff. de ser. cor. secundum Par. de put. in dicto ver. tortura. §. nunc aduertendum est τ in.d. ver. saluus conductus in fine. §. sequitur quotidiana questio. quem locum corrupte allegauit. Hippo. de mar. in .d. pratica in. §. postquam numero. xvi. τ in.d. sing. num. cci. cum ibi aperte sentiat Par. de put. contra Hippo. de mar. confessionem sub spe gratie extortam obligare confitentem.

Modus non curatur vbi effectus habetur.

Iudex pro veritate habenda potest homines excoriare.

Secundo casu si reus sub spe gratie confiteatur τ constat delictum non esse verum vel alium deliquisse nulli dubium est quod ex tali confessione reus non obligatur cum videatur potius sub spe impunitatis quam pro veritate confessum fuisse per ea que notan. in.d.l. error. C. de iu. τ fact. igno. τ in.c. sane extra de renunc. τ dicit Bal. in.

l.C. de err. cal. q confessio erronea licet milies ratificata potest reuocari vt in.l.cum falsa.C. de iur. et fact.ign. Tertio casu si dubitatur de veritate confessionis cum ex circunstantijs et indicijs non possit de veritate constare, et reus confessioné reuocauerit dicendum est talem confessionem non obligare confitentem cum in dubio benignior pars sit accipienda vt in.l.in penis et.l. absentem. ff.de pen. Et ita loquitur Immo. in dicto.cons. cix. Quoniam regula que dicit q licet cum malitijs malitias repellere intelligitur quando constat de malitijs.secundum moder.in.d.c. sedes apostolica extra de rescript. et Bal. in dicto cons.ccccxiiij.in.v.vol. secus si non constaret de malitijs quia tunc nō licet homines cum malitijs illaqueare vt legitur et notatur in.l. item si pretio.§. fi.ff. loc.et extra de renunc.in.d.c. sane. Ex his ergo habes veritatem istius conclusionis quam nouissimi fortasse non inuenerunt. Concluditur ergo q saluus conductus datus sine legis auctoritate non est seruandus sed poterit illo non obstante reus assecuratus puniri. Et propterea caueant homicide et alij delinquentes qui per magistratus vrbis sine cause cognitione affidantur. Possent enim si iustitie et non fauoribus esset locus ad carceres trahi et debitis supplitijs puniri. Et aduerte q licet rigor iuris positiui iudici permittat bannitium sine legis auctoritate affidatum decipere et ei fidem datam non seruare tamen hoc iuri naturali non conuenit. Cum nephas sit hominem homini insidiari.l. vt vim.ff. de iu. et iur. et maiestaté iudicantis non decet sub fide publica hominem quamuis reprobum prodere multa enim in iure permittuntur que cum decentia et honestate fieri non possunt.l. semper in conuentionibus.ff. de rit.nup. et in.c.cum non deceat de elect.in.vi. videmus enim q licet contrahentibus inter se decipere.l.in cause cognitione.§. idem Julianus.ff de mino.. Et tamen non decet honestum virum aliquem contrahendo circumuenire. secundum glo.in.l. semper. ff.de re iud. quam reputat singularé Bal. in aucten. ad hec.C.de vsu.et in.c.causam que de testi. Et mendaciū de iure diuino omni casu est prohibitum vt in.c.i. xxij.q. ij.secundum card.in clemen.i.de iur.iuran.

Malitias licet malitiis repellere.

Nephas est hominé homini insidiari.

Non omne quod licet honestum est.

Mendacium de iure diuino omni casu prohibitum est.

Extraneus est melio conditionis q̄ subditus.

Si vero iudex extraneo ꝛ sibi non subdito securitatem dederit Jac. de bel. in .d.§. nec autem homicidis post longam distinctionem tenuit securitatem esse seruandaꝫ d.l.i.ff.de const. pec. Quod fallit secundum ipsum si ista fides non fuerit sollemnis quia tunc de equitate tantum iuris canonici debet seruari.l.iurisgentium.§.igitur ꝛ.§. quin immo .ff. de pact. ꝛ in.c.i. extra eo.tit. Et istam distinctionem Jac. de bel. secutus fuit immo.in.d.l. is qui reus in fine ꝛ Aret. in dicto .§. preterea inst. de act. in .vij.col. Et aduerte ꝙ Jac. de bel. intelligit securitatem esse sollemnem quando sollemni stipulatione fuit vallata secus si pacto nudo fuit promissa vt declarat immo. in. d.l.is qui reus in fi. ꝛ propterea concluditur secundum prefatos doct. ꝙ securitas data non subdito saltim de iure canonico semper est seruanda .· Et est ratio quia cum iudex qui dat securitatem non sit iudex suus ꝛ per ipsuꝫ puniri non possit vt in.l.i.C. si non a comp. iud . ꝛ in.l. i.C. vbi de crim. agi. opor. cessat ratio publice vtilitatis vt delicta non remaneant impunita .d.l. si ita vulneratus.ff.ad.l.acquil. sed tu adde ꝙ licet essemus in terris imperij ꝛ inter laicos vbi ius canonicum non seruatur. Nihilominus si securitas pacto nudo per iudicem non subdito concederetur deberet de equitate iurisgentium seruari. Quia pactum nudum licet de iure ciuili non pariat actionem .d.l.iurisgentium.§.igitur ꝛ.§.quin immo . tamen debet secundum precepta iurisgentiū seruari secundum Ant. de but. in.d.c.que in ecclesiarum extra de const. quod dictum refert ꝛ sequitur Alex. in .l. quintus in appost.ad.Bar.ff. mand. ꝛ in lectura in.d.l. iurisgentium .§. sed cum nulla in fine. Unde dicit Bar. in.d.l. quintus ꝙ verecundia est negare quod pacto nudo quis promisit . quem refert Hippo. de mar. in suo singul. num. cxlviij. Et ad hoc facit dictum Pau. de cast. in.l.i.ff.de pact. vbi pax vel tregua facta pacto nudo debet seruari ac si fuisset sollemni stipulatione vallata sed hoc limita ꝛ intellige dummodo securitas non concedatur cum damno ꝛ iniuria alterius vt not.in.d.l.ij.§. merito ꝛ.§. si quis a principe .ff.ne quid in loc. publ. Quia tunc sine cause cognitione non posset iudex alienum

Pactum nudum an pariat actionem.

Verecūdia est quod pacto nudo quis promittit.

subditū

subditu affidare. Nam si iudex Bononie decerneret represalias cōtra florentinos nō posset ipsos in preiudiciū illius in cuius fauorem decrete sunt represalie sine cause cognitione affidare. sm̄. Ang. in. d. l. vtimur. ff. de sepul. viol. alias si de suorum subditorū damno & iniuria nō agatur. cause cognitio in tali concessione salui conductus nō requiritur per rōnes predictas secundū Jac. de bel. in. d. §. neq3 aūt homicidis. & Immo. in. d. l. is qui reus. Sed quid dicēdū est si per priuatū fuerit bannito vel delinquēti securitas data Bar. in. d. que il. incipien. Lucane ciuitatis. & in. d. l. i. §. non fuit. ff. de dolo. tenuit securitatem non esse seruandam. Sed Jac. de bel. in dicto. §. neq3 autē homicidis tenuit tunc demū fidem seruari non debere si priuatus ratiōe publice vtilitatis & vendictam offendebat bannitum. Secus si ratione priuate inimitie quia tūc ex illa promissione ligatur. Et opinionē Jac. de bel. tenuit Immo. in. d. l. is qui reus. vult. col. Ang. in dicto. §. preterea. vij. col. & quidam alij quos refert Bal. in d. l. iurisgentium. §. pacisca. ff. de pact. & in. l. i. C. qñ lir. vnic. sine iud. tenuerūt indistincte fidem esse seruandam. Sed tu cōcordando istas opiniōes latius dicas. Aut priuatus dat securitatē priuato. quē nullo iure poterat offēdere. & tunc inuiolabiliter debet seruari. vt in. l. illicitas §. ne potēriores & ibi Bar. & Doct. ff. de off. pres. & profely. in. c. i. extra de treg. & pac. Quod primo fallit si post securitatē affidatus propter delictū banniatur. Ita q posset impune offendi. quia tūc propter casum supueniētem securitas data expirat. secūdum Bar. in. l. is qui seruū. p illū tex. ff. de verb. obli. Bar. in. l. quid ergo. §. si heres. ff. de leg. i. Bal. & Ang. in. d. l. iuris gentiū. §. pacisca. Et alij Doct. transeūt cū Bar. Et ratio est quia promissio de nō offendendo habet in se tacitam conditio ē nisi sequatur casu quo lex offensionem permittat. vt declarat Bar. in. d. l. qui seruū in finē. & Jaso. in. d. l. cōuentionū in prima col. & secūdo infertur. &c. Secūdo fallit si assecuratus assecurantē offenderit. Quia tūc securitas ad tēpus vel imppetuū cōcessa expirat. sm̄ moder. in. d. c. i. extra. de treg. & pac. & Phil. Doc. in. d. c. cōstitut⁹ in fine extra. de appellat. Et Phil. cor. cons. clxxv. drimo vol.

Iudex q represalias concessit an possit illisq sunt represalia di saluū conductū cōcedere sine cause cognitione.

xiiij. Declarato.

Priuatus qui promisit bannitū non offendere an teneatur fidē eidem seruare.

Promissio de non offendendo an in se habeat aliquā tacitam conditionem.

Pater dominus & similes permittentes non offendere illos quos habent in potestate vel in quos habent manus iniectionē an sibi preiudicent.

Aut priuatus promittit securitatem priuato quem iure permittente poterat citra seuitiam offendere. vt potest dominus seruum, & pater filium & similes persone vt not. in l. i. C. de emen. ser. & in l. i. C. de emen. propinq. & in l. ij. ff. de his qui sunt sui vel alien. iur. & tunc si pater vel dominus filium vel seruum promittat non verberare sue facultati preiudicat & securitatem datam tenetur adimplere. secundum Bar. in d. quest. lucan. ciuitatis ver. septimo quero per tex. in d. l. presenti. §. plane. iuncta glo. in verbo interuentione. C. de his qui ad eccl. confug. & in. §. si vero in auten. de mona. Et idem iuris esse arbitror si priuatus illi securitatem promiserit quem ratione priuate vindicte & iusti doloris excusatione etiam cum seuitia offendere poterat. vt patet exemplum in d. l. quod ait & in l. maritus. ff. de adul. & in l. gracchus. C. eo tit. Nam tunc tenetur priuatus fidem & securitatem promissam seruare vt est tex. in l. capite quinto. ff. eo tit. ibi sed semel remissus adulter reduci non potest. Per quem tex. excellens aduocatus dominus angelus de cesis consuluit in contingentia facti quod non licuit marito adulterum in fragranti crimine cū vxore repertū occidere cui vt exiret de lecto sub quo propter metū latuerat securitatē promiserat. Nam ius quod priuatam vtilitatē concernit pōt per priuatū remitti vt in d. l. iurisg. §. paciscar. ff. de pact. & in l. licet in pri. ff. de procur. & declarat Bar. in d. quest. lucan. ciuitatis ij. col. ver. Quinto probatur & per moder. in d. l. ius publicum. ff. de pact. Nam possum iniuriam mihi factam remittere vt in. §. fi. cū simil. inst. de iniur. & regula que est quod licet cū malitiis malitijs hominū obuiare. d. c. sedes apostolica extra de rescrip. habet locū vt iniuria propulsetur non autem vt alteri inferatur. vt declarant doct. in. d. c. vtilem. xxij. q. ij. & per moder. in d. c. afferte. extra de presumpt. & facit tex. in l. vt vim. ff. de iust. & iu. ibi vt vim atque iniuriam propulsemus &c.

Sin autem priuatus assecurauerit aliquem, quem de iure communi ratione publice vendicte offendere poterat vt patet exemplum in l. i. & in. l. fi. C. quando liceat vnicuique sine &c. & in c. i. de homic. in vi. & in c. felicis de pen. eo. lib. non tenetur fidem datam seruare cum iuri propter

publicam vtilitatem introducto per priuatos renunciari non possit. d. l. ius publicum. ff. de pac. & declarat Bal. in d. l. i. C. quando licet vnicuiq; &c. Quia est bonus dolus personas tales decipere vt in. d. l. i. §. non fuit. ff. de dplo. Et idẽ iuris est si priuatus bannitum promiserit nõ offendere qui iure municipali impune offendi poterat cum dicatur hostis ciuitatis vt in. d. l. amissione. §. qui deficiunt. ff. de capit. dimin. vt late disputat Bar. in dicta quest. lucan. ciuitatis & Jac. de bel. in. l. i. vbi de crimin. agi opor. Et priuatus potest talem bannitum impune offendere aut q ad tempus aut q imperpetuum securitatem promiserit secundum Phil. cor. in cons. clxxv. in. i. vol. & per moder. in. d. l. conuentionum & vide firma. in repertorio in verbo occidens bannitum in. §. vij. Sed hoc limita & intellige in territorio bannientis vbi bannitus saluo conductu non obstante potest impune interfici sed extra territorium debet securitatis seruari secundum immo. in Clemen. pastoralis extra de re. iud. & Pet. de anch. in repet. c. i. extra de const. car. xviij. ver. tertio principaliter & Bal. in cons. lv. in. ij. vol. Quoniam vt supe rius dictum est bannum effectus suos extra territorium non extẽdit vt declarant moder. in. d. l. fi. ff. de iuris omn. iud. & quod supradictum est procedit in bannito a iudice secus in bannito ab imperatore qui potest in qualibet mundi parte impune offendi vt declarat Jas. in. d. l. de pupillo. §. si pluribus. ff. de nou. oper. nunc. vlt. col. Quoniam bannitus a iudice perdit iura illius ciuitatis a qua fuit bannitus secundum Bar. in. d. quest. lucan. ciuitatis. Sed bannitus ab imperatore perdit omnia iura ciuilia. secundum Bar. in. l. certa forma per illuz tex. C. de iur. fis. lib. x. Et his adde alias limitationes quas ponit fily. in. d. c. que in ecclesiarum. iij. col. Quas hic non refero cum tangant potius materiam bannitorum q securitatis. Et quod dictum est de bannito idem de hoste dicenduz est secundum Bar. in. d. l. conuentionum nam fides data hosti a priuato seruanda non est vt. in. d. l. i. §. non fuit. ff. de dolo. iuncta glo. & in. l. nam & seruus in princ. ff. de neg. gest. etiam si fidem seruare priuatus iurasset secundũ Bal. in. d. c. i. §. Item sacramenta de pac. iur. firm. vnde

Iuri propter publicam vtilitate introducto per priuatos renunciari non põt.

Priuatus an hosti fidem habeat seruare

dicit Raph. ful. in. d. l. conuētionum vt ibi referunt mo-
der. q cum quidam medicus fuisset captus a quodam mi
lite & promisisset pro tallia ducatos mille. fuit iudicatum
medicum ex illa promissione non obligari cum hosti fi-
des a priuato seruanda non sit. secundū doctrinam Bar.
in. d. l. conuentionum.

xv. Declaratio.

Citatus ad locū nō tutū si offertur ei sal uus conductus an te neatur comparere.

Neq3 est preferendum q saluus conductus in casibus
inquibus potest dari si iudex citauerit aliquem ad locum
non tantum offerens dare saluum conductum non est tan
ti effectus q cogat citatum comparere. vt in. c. accedens
el. ij. extra. vt lit. non contest. & in. c. trasmissa & in. c. lras
extra. de rest. spoliat. Parua enim & fragilis est securitas
que in paruo papiro aut membranis continetur. Et sal-
uus conductus non sufficit vbi est iustus metus persona
vt declarant Bar. soz. in dicto articulo. xviij. quest. v. in
fine in trac. de citat. & Alex. in. l. apud Julianum. §. non
omnis. ff. ad trebel. & Immo. in. d. Clemen. pastoralis ex-
tra. de re iud. Sed hoc primo fallit. nisi quis citaretur ra
tione delicti commissi Quia cum sua culpa factus fuerit
locus non tutus etiam sine securitate comparere tenetur
alias contumax reputatur. secundum Bal. in. l. omnis.
vult. col. C. de epis. & cler. & fily. in dicto. c. accedens. iij.
col. vers. secundo aduerte. Secundo fallit si fuit citatus
bannitus ad locum de quo exultauit non ratione delicti,
sed alterius causa. Nam tunc cum literis salui cōductus
tenetur comparere. vt late disputat Nellus. in. d. tractat.
de ban. in prima parte prin. temp. quest. iij. Et Aug. in. d.
questione Bononiensis. ver. super quinto. & Bar. Soz.
in. d. tract. de citat. articul. xviij. quest. v. & articul. v.
quest. xxvi. Sed hoc est verum duobus concurrentibus.
primo nisi fuerit bannitus propter odia & simultates.
nam tunc etiam cum litteris salui conductus non tenetur
cōparere. & capitali inimico se committere. fm. Immo. &

De inimico et cū sal uo conductu non est confidendum.

Doct. in. d. Clemen. pastoralis. de quibus meminit And.
de mōzi. in addit. ad fily. in. d. c. accedens. in. iiij. col. Quī
qñ bannitus citatur propter aliam causam q̄ propter de
lictum debet taliter assecurari q sit per saluū conductū
sibi & causam suam bn̄ consultum. alias nō tenetur com-

parere. vt declarat Ang. in. d. quest. Bononiēsis. ver. sup quinto in fine de quo dicto meminit Mar. soz. in. d. articul. xviij. quest. v. Neq3 obstat q sua culpa factus sit loc⁹ suspectus. quia non citatur ratione illius culpe sed alterius cause. arg. l. si vrbēda. §. idem. ff. ad. l. rod. de iact. ⁊ ita respondit Mar. soz. in. d. quest. v. Secundo requiritur q t a. et lr̄e salui conductus cōsueuerint seruari a iudice. ⁊ ab eius subditis alias non tenetur comparere. sm̄ Immo. in. d. l. penul. §. ad crimen. ver. tertio casu. ff. de publ. iud. quem sequitur fely. in. dicto. c. accedens. iij. col. ver. quinta cōclusio. ⁊ idem dicas de quolibet citato cui offeruntur littere salui conductus vt declarat Mar. Soz. in dicto articulo. xviij. quest. v. ⁊ fely. in. d. c. accedēs. vbi per. x. conclusiones examinat materiam quas hic non repeto cum non sit materia sed per te poteris videre.

Tertia Pars.

xvi. declaratio.

Necessario sequitur modo videre de interpretatione salui conductus. Et primo sciendū est q saluus conductus nō extenditur ad delicta futura. Nam Bannitus habēs securitatē pōt de delictis post securitatē cōmissis puniri. sm̄. glo. in. c. noli extimari. xxiij. q. i. Immo princeps pro delictis futuris saluū conductū dare nō pōt. quia homines inuitarentur ad delinquēdum contra ter. in. l. cōuenire. ff. de pac. dotal. secūdū Jaso. in. d. l. rescripta. ij. col. in fi. C. de prec. princ. offeren. Et videmus in simili q per pactū dolus futurus remitti nō pōt. vt in l. si vnus. §. illud. ⁊ ibi Bar. ff. de pact. ⁊ hoc nō solū habet locū in criminalibus verū ēt in ciuilibus. Nam salu⁹ cōductus impetratus cōtra creditores nō extenditur ad creditores futuros. sm̄ Ang. in. l. penult. §. illud. ff. q̄d q̄s. iur. arg. l. si ita rescriptū. ff. de verb. oblig. Et pro ista cum fe. re. Leo decim⁹ quandam bullam edidisset p quā ponētes certū quid in capsa elemosinarū in eccl'ia sancti Petri a peccatis propter furta ⁊ male ablata in cursis certo mō absoluebat fuit reprehēsus quidam penitētiari⁹ qui sua prudentia confisus asserebat furta etiam post bullam cōmissa posse per solutionem illarū elemosinarum remitti. Quia dicebat legem semper loqui. l. artiani. C.

Saluus conductus nō extenditur ad delicta futura. nec pro illis concedi potest.

Futurus dolus per pactum remitti nō pōt.

de beret. et bullam potius respicere futura q̃ preterita vt in. c. cognoscentes extra de const. Et non aduertebat vir ille imprudẽs q̄ si ista bulla ita interpretaretur homines contra regulas diuini humaniq̃ iuris ad furandum inuitarentur vt notat. in. d. l. cõuenire. ff. de pac. dotal. et l. l. ij. C. de leg. et in. c. erit autem lex. iiij. distinct.

Saluus conductus cũ damno alterius non debet concedi.

Preterea saluus conductus cum damno alterius nõ debet cõcedi. l. ij. §. merito et. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco publ. Nam si bannitus pro homicidio fuerit assecuratus non obstante saluo conductu poterit ab heredibus occisi pro damnis et interesse conueniri vt declarat Hippo. de mar. in cons. cxv. et in cons. cxxxi. vol. ij. et dicit glo. notabilis in. l. ij. et ibi Jaso. C. de in ius. vocan. q̄ princeps non potest tollere per rescriptum penã que ratione delicti debet parti applicari et illam glo. pro not. refert et sequitur. Jaso. in. d. l. rescripta. ij. col. in fi. Et ad hoc vide additionem And. sicul. ad Bar. in. d. illicitas. §. preses. ff. de offic. presid. Potest enim per saluum conductum illud ius publicum quod est ne delictum remaneat impunitum per superiorem remitti vel suspendi. sed ius tertio quesitum tolli non potest vt not. in. d. l. fi. C. si con. ius. vel vtil. publ. Nam rescriptum principis quando preiudicat soli principi est late interpretandum vt in c. si. cum ibi not. extra de simo. et notat. Bar. et Bal. in. l. beneficium. ff. de const. princ. et Bar. in. l. ij. ff. de verb. oblig. sed quando preiudicat tertio tanq̃ extraordinariũ et preiudiciale debet stricte intelligi vt in. c. super hoc extra de offic. de leg. et Jo. And in. c. penult. extra de ver. signific. et Bar. soz. in cons. cclx. xiij. col. in princ. ij. vol. et si verba salui conductus essent ita pregnantia vt iustertij lederent debẽt taliter interpretari vt minus ledant. quantum sit possibile vt in. c. ad aures iuncta glo. extra de rescript. et notat. in. d. l. ij. §. merito. ff. ne quid in loc. publi. Nam quo ad modicam lesionem potest princeps contra ius tertij rescribere vt in. d. l. quotiens et ibi moder. C. de prec. princ. offeren. Unde dicit Bal. in. l. i. ff. de const. princ. q̄ quando princeps ledit ius tertij sine causa non presumitur nisi in modico velle ledere ad quod facit glo. notab. in. l. sed cũ ab herede in ver. alterius. ff.

ad trebell. ꝛ declarat Bar. cep. in tract. de ser. rust. in tit. de a que ductu. Et propterea posset princeps penaȝ parti applicandam per saluuȝ conductum ad aliquod breue tempus suspendere sed nõ in totum tollere vt in. d. l. quotiens ꝛ ibi doct. ꝛ semper in rescripto principis intelligitur clausula saluo iure tertij secundum Bal. in. l. i. C. de const. princ. ꝛ in. l. monumenta. C. de legat.

Decima septima declaratio.

Diximus in precedenti declaratione ꝙ saluus conductus non operatur effectum nisi pro delictis preteritis. sed hoc sane intellige de delictis preteritis ꝛ in securitate non expressis alias pro non expressis posset habẽs saluum conductum puniri vt declarat Bar. ꝛ doct. in. l. de pupillo. §. si pluribus. ff. de nou. oper. nunc. sed ponamus ꝙ bannitus pro primo delicto a principe saluum conductum obtinuerit. Deinde fuit pro secundo delicto bannitus pro quo similiter saluum conductum impetrauit nullam faciens mentionem de primo dubitatur an possit de secundo delicto securitate non obstante delinquens puniri Bal. ꝛ Paul. de cast. post Guil. de cun. in. l. iij. per illum tex. C. de epis. ꝛ cler. in similibus terminis tenuerunt gratiam siue saluum conductum tanq̃ surreptitium delinquenti non suffragari Per quod dictũ And. sicul. in. c. super litteris extra de rescript. Dicit ꝙ de facto fuit Bononie quidam decapitatus qui impetrauerat gratiam secundi homicidij nulla facta mentione de primo homicidio ꝛ eius remissione de quo meminit Jaso. in. l. nec damnosa in prima col. C. de prec. princ. offeren. ꝛ in l. prescriptione vlt. col. in. fi. C. si con. ius vel vtil. publ. ꝛ post ludo. Roman. in. d. l. de pupillo. §. si in pluribus ff. de no. oper. nunc. vlt. col. in princ. ꝛ Bar. fo. in consil. ex. in. ij. vol. prima col. ꝛ fily. in. c. postulasti. iiij. col. ver. per illum tex. extra de rescript. Et ratio est quia omissio qualitatis in rescripto que difficiliorem reddidisset principem ad concedendum vitiat ipsum rescriptum vt late declarat fily. in. d. c. super litteris ver. exprimenda sunt ꝛc. ꝛ in. d. c. postulasti ꝛ moder. in. d. l. de pupillo §. si in pluribus ꝛ facit tex. in. c. dilectus filius abbas extra de rescript. vbi non valet rescriptum super restitutione beneficij quod de causa excommunicationis vel amo-

Saluus cõductus de secundo delicto non facta iunctione alterius salui conductus pro alio delicto obtenti an valeat.

tionis impetrantis non facit mētionem. vnde dicit Bal. in.d.l.prescriptione.circa finem q si aliquis fuit condē‑natus in mille.gratia obtenta a principe de illa condem‑natione non valet nisi causa ex qua processit condemna‑tio in litteris exprimatur.quod deum reassumit Jaso.in d.l.nec dānosa in princ.et allegat Alex.in.cons.xxix.Sed secundum impressionē modernam est numero.cxiiij.pri‑mo.vol.vbi Bannitus obtinens gratiam surreptitiam de delicto potest illa non obstante impune interfici. Sed aduerte q posset fortasse non improbabiliter attemptari q talis bannitus posset etiam de primo delicto puniri. Nam secundum doctrinam Ludo. Roman.magis com muniter approbatam.in.d.l.possideri. §.si seruus. ff. de acq.poss. Per secundum delictum primus saluus cōdu‑ctus expirat.Sed veritas istius passus dependet a deci‑sione illius questionis quam disputauimus in.xiij.decla‑ratione.

Motusproprius tollit subreptionis vitium.

Sed Regulam predictam primo limita nisi secūdus sal‑uus conductus fuerit motu proprio vel ex certa scientia a principe impetratus.Quoniam per dictam clausulam tollitur vitiū surreptionis.vt declarat Jas.in.d.l.nec dam nosa.ij.col.et late Phil.Dec.in cons.v.inter cōsilia.xl. vltimo loco impressa.et Bar.Soz.in cōs.clxiiij.incipiē. visa bulla Bonifatij.in ver.confirmatur ista opinio.in.ij. vol.et Alex.in.l.iij.in princ.ff.quod quis.iur. Secundo limita nisi saluus conductus pro secundo delicto esset ge‑minatus quia idem operatur actus geminatus quod clau‑sula Motus proprij.secundum Raph.ful.post Bal. in d.l.nec damnosa et in.l.rescripta.C.de prec.prin.offerē. et Ludo.Rom.in.l.si vero.§.de viro.xxxi.sal.ff.solut. mat.et Alex.in.d.l.iij.i.col.sed ista secunda fallentia non procedit sine dubio.per tex.in.c.constitutus extra. de re‑script.vt declarat Jas. in.d.l.nec damnosa.in fi.et vide fran.cur.in addit.in.d.l.iij.

Actus geminatus idē operatur quod motus proprius.

Gratia vel saluus cō ductus cōcessus seu fa ctus cū cāe cognitio ne tollit subreptiōis vitium.

Tertio vltra alios doctores limita nisi secundus saluus conductus daretur per principem non gratiose sed cum cause cognitione vt sentit Bal.in.d.l.prescriptione C.si cont.ius.vel vtil.publ.iij.col.vbi singulariter dicit q gratia siue preuilegium quod cum cause cognitione

conceditur

conceditur licet non fundetur in viritate non potest per exceptionem subreptionis tolli vel impediri quod dictuȝ tamē singulare refert ꝛ sequitur Bar. Soȝ. in cons. cl. xix. in iiij. col. in fin. ij. vol. vbi dicit idem voluisse Jo. And. Ant. de but. ꝛ immo. in. c. ad audientiam extra de rescript. Et ex hoc mirabiliter infertur ꝙ si iudex dederit duos saluos conductus contra secundum non poterit opponi ꝙ non fecit mentionem de primo cum inferior a principe non possit delinquentes sine cause cognitione affidare vt supra dictum est. Quarto fallit si in saluo cōductu essent clausule ita pingues ꝛ generales ꝙ demonstrarent principem voluisse concedere secundum saluum conductum cuiuscunqȝ alterius delicti remissione siue suspensione non obstante vt in similibus declarat Bar. soȝ. in cons. cclx. in. xij. col. ij. vol. ꝛ Hippo. de mars. in. l. vnius facinoris. §. cogniturum. ff. de quest. ꝛ in cons. lxxxv. in. iiij. col. ꝛ dicit Phil. Dec. in dicto cons. li. in fin. ꝙ verba generalia ꝛ pregnantia apposita in saluo conductu faciunt ipsum extendi ad casum ad quem alias non extenderetur. Quinto fallit si predecesserint merita impetrantis quia licet tunc non sit apposita clausula ex certa sciencia vel motu proprio ꝛ regulariter censeatur in dubio ad postulationem partis principem concessisse. Nihilominus merita impetrantis faciunt presumi principem motu proprio ꝛ non ad instantiam partis secundum saluum cōductum ledisse. secundum Alex. post Guil. de cun. in. d. l. iij. ff. quod quis iur. ꝛ Jac. but. ꝛ Bal. in. l. quod fauore. C. de leg.

Merita impetrantis rescriptū faciūt presumi principem motu proprio concessisse

Dubitatur modo an saluus conductus generalis extendatur ad omnes causas tam ciuiles ꝙ criminales. Dicendum est aut saluus conductus generalis conceditur debitori ꝛ istam questionē disputaui in. vi. declaratione. aut conceditur delinquenti ꝛ tunc secundum Bar. ꝛ doct. in. d. l. de pupillo. §. si in pluribus. ff. de nou. oper. nūc. saluus conductus generalis ad omnia delicta porrigitur Sed primo fallit in crimine lese maiestatis secundum Ang. in quest. incipien. Croꝛta guerra quem refert ꝛ sequitur Ludo. Rom. in. d. §. si in pluribus ꝛ in. l. si quis in graui. §. is quoqȝ. ff. ad sille. Volentes ꝙ statutum

Decima octaua declaratio.

Saluus cōductus generalis an extendatur ad quecunqȝ delicta.

concedens generaliter remissionem omnibus delinquentibus non porrigatur ad reos crimine lese maiestatis. Secundo fallit in crimine falsi. Quoniam per generalem remissionem non censetur delictum falsi esse remissum secundum Ludo. Rom. in d. §. si in pluribus & Bar. in. l. lutius. ff. ad selle per illum tex. vnde dicit Pet. de anch. in rep. c. i. de const. ver. sed alibi queritur q statutum generaliter loquens de omnibus carceratis relaxandis nõ trahitur ad carceratum pro crimine falsi. Quod crimen propter sui enormitatẽ habet multa specialia de quibus per Jo. de ana. in rub. extra de fal. & Hippo. de marsi. in rub. ff. eo. tit. Tertio fallit in proditoribus & insignibus criminosis vt per multa verba sed pauce vtilitatis declarat Vital. in d. claus. nil. no. secur. pend. iiij. col. Ad quod facit tex. & ibi Bal. in l. iij. C. de episc. audient. vbi lex disponens in festis pascalibus carceratos debere relaxari non comprehendit homicidas & alios criminosos insignes. Quia generalitas semper restringitur vt valde odiosa excludantur vt in l. lutius. §. lutius titius dama. ff. de leg. ij. & per Bar. in l. iij. §. si tibi. ff. de cõd. obtur. cau. Sed Alex. in dicto. §. si in pluribus. ij. col. aperte istas tres limitationes reprobat & impugnat. Dicit enim q si princeps certe persone concedit remissionem vel saluum conductum generaliter de omnibus dilectis in dubio censetur ex certa scientia remisisse secundum Bar. in d. §. si in pluribus & not. in l. fi. C. de gen. abolit. Et quando princeps ex certa scientia remissionem generalem concedit omnia delicta etiã criminis lese maiestatis & falsi & quantuncunq atrocia remissa esse intelliguntur vt in l. si do, cueris & ibi glo. C. de fal. Et idem tenet Bar. in d. l. lutius post glo. ad turpil. & Paul. de cast. in d. §. si in pluribus in fi. Quia gratia & beneficium principis latissime est interpretandum l. fi. ff. de const. princ. & in c. dilecti extra de donat. Et non obstat secundum Alex tex. in d. l. Lutius. Quia ibi princeps concedebat abolitionem nõ ex certa scientia & certe persone sed generaliter propter letitiam vel res prospere gestas vt in l. interueniẽte. & ibi not. ff. ad turpil. & dictum Ang. in d. quest. exorta guerra. & Pet. de anch. in d. c. i. de const. non bene infertur.

Crimen falsi propter secundum enormitatem habet multa specialia.

Generalitas restringitur ut valde odiosa excludantur.

ad casum nostrum. Quia loquuntur de statuto quod est stricti iuris ꝛ stricte interpretatur. l. quicquid astringen- de ꝛ ibi doct. ff. de verb. oblig. Secus in beneficio prin- cipis quod late debet interpretari vt supra dictum est. Et nisi vnum faceret me dubitare tenerē indistincte opi- nionem Alex. esse veram. Dicit enim Alex. post Bar. in d. §. si in pluribus. ꝙ in dubio semper princeps censetur dare remissionem ex certa scientia. Quod est falsum ꝛ in contrarium est veritas. Quoniam nunꝙ̄ censetur prin- ceps ex certa scientia rescribere nisi in litteris exprima- tur secundum Abb. ꝛ doct. in. c. cum inter prima col. ex- tra de except. post glo. in Clem. i. de iud. ꝛ late per fily. in. d. c. cum inter. i. ꝛ. ij. col. Et in dubio censetur rescrip- tum non motu proprio neqꝫ ex certa scientia sed ad peti- tionem partis concessum secundum Bal. post Jac. but. in. l. quod fauore. C. de leg. ꝛ Alex. in. d. l. iij. post glo. ff quod quis iur. Et Alex. loquens in specie de saluo con ductu in cons. cccl. in fine. Et propterea latius dicendu3 est ꝙ saluus conductus generalis porrigitur ad omnia delicta quantuncunqꝫ enormia secundum Bar. ꝛ doct. in. d. §. si in pluribus si constat ꝙ motu proprio vel ex cer ta scientia fuerit concessus secundum glo. in. d. l. si docue ris. C. de fal. vbi dicit ꝙ tunc censetur remissum crimen falsi si apparet ꝙ ex certa scientia fuerit remissum. Idem tenet glo. in. d. l. lutius ꝛ ibi declarat Bar. ff. ad turpil. Si vero non constat ꝛ dubitatur an saluus conductus fu erit ex certa scientia concessus ꝛ tunc presumitur esse cō cessum ad petitionem partis secundum Alex. ꝛ moder. in d. l. iij. ff. quod quis iur. Et si est generalis ad omnia deli cta extenditur quantuncunqꝫ enormia non ea ratione vt dicebat Alex. post Bar. in. d. §. si in pluribus ꝙ princeps in dubio censeatur ex certa scientia rescripsisse sed quia beneficium principis quando non ledit ius alterius latis sime est interpretandum vt in. d. l. fi. ꝛ ibi Bal. ꝛ doct. ff. de const. princ. Nam beneficio principis oportet nos iuuari ꝛ nō decipi vt in. l. i. C. de his qui. q. ve. ꝛ imp. de ciperemur enim si saluus conductus generalis ad omnia delicta non extenderetur vt declarat Bal. in. d. l. fi. ij. col ꝛ Bal. loquens in specie de saluo conductu in cons.

Statuta stricte.

Princeps an ex certa scientia presumatur rescribere.

Beneficium principis quando ius tertii non ledit est latissime interpretandum

ccccxlvi.in.iij.vol.z Phil.dec.in .d . cons li. in prima col. Et tantum debet generalitas operari in omnibus quantum specialitas in singulis vt in glo. in .l.omnes.§. i.C.de prescript.xxx.ann. sed hoc limitatur nisi consta ret principem de certis delictis tantum cogitasse quia pro illis tantum saluus conductus generalis operaretur vt in.l.emptor.§.lucius z ibi Bar.ff.de pac. z not.in.l.si de certa z in.l.age cum geminiano. C. de transact. Nam lictere salui conductus recipiunt declarationem z inter pretationem secundum mentem concedentis vt in simili de rescripto dicit Inno. in.c.postulasti extra de rescrip. z Phil.dec. in.d.cons.li.in princ. Et propterea inoleuit pratica q quando papa concedit huiusmodi generales securitates vel remissiones ponitur clausula in rescripto dummodo criminis lese maiestatis vel false monete reus non fueris alias ista clausula non adiecta saluus condu ctus vel remissio generalis ad omnia extenderetur quia videtur princeps sub illa generalitate de omnibus deli ctis etiam atrocioribus cogitasse vt in simili de saluo con ductu dicit Phil.dec.in.d.cons.li in fine. Secundo ca su principali si saluus conductus concedatur ad partis petitionem dicas aut fuit specialis petitio pro certis deli ctis z specialis concessio z tunc questio de plano proce dit quia stamus certo .l.continuus.§.cum ita.ff. de verb. obl. Aut fuit specialis petitio z generalis concessio z tunc illa indeterminata concessio regulatur secundum pe titionem vt in.§.preterea inst.de inutil.stipul.z in.l. si si ne.§.interrogat.ff.de inter.act. Aut.fuit petitio generalis z concessio specialis z tunc stamus concessioni determi nate vt in.l.i.ff. de solut. Et ista fuit doctrina Bar. quez communiter sequuntur doct.in.l.i.ff.ad.l.iul. maie . Si vero petitio z concessio fuit generalis pro omnibus de lictis z tuc omnia delicta quantuncunq grauia compre henduntur secundum Bar.Alex.z moder. contra Lu do. Rom.in.d.§.si in pluribus.ij.col.vt supra dictum est Et est ratio quia princeps generalem securitatem conce dendo videtur verisimiliter de omnibus delictis etiam enormibus cogitasse pro quibus potuit impetrans mole stari alias frustra saluus conductus generaliter petere

tur vt in.l.i.C.de thesaur.lib.x. vt in simili de saluo conductu generali declarat Phil.dec.in.d.cons.ii.in fine. & Alex. in.d.§. si in pluribus.

Sed quid dicendum si in saluo conductu impetrans exprimeret certa delicta & deinde ponatur clausula generalis de omnibus aliis delictis an sub illa generalitate comprehendantur delicta maiora expressis Bar.in dicto.§. si in pluribus tenet partem negatiuam quia verisimile est concedentem si sciuisset non concessurum vt in.d.c.super litteris &.d.c.postulasti extra de rescript. & in clemen.ij. & ibi card.de procur. Nam clausula generalis sequens semper refertur ad specificata vt in .l.legatorum .§. fi. & ibi Bar.ff.de legat.ij.& per Bar.Soz.in cons.cclx.vol.ij.xij.col.ver. sed ad ista respondeo.

Clausula generalis & expressis vberior an extēdatur ad expressis maiora.

Et per ista videtur decidi illa questio quam quotidie pre manibus habemus solet .n.summus penitentiarius & camerarius serenissimi.D.N.homicidia & similia delicta passim remittere & orator in precibus narrat se non esse culpabilem & ad cautelam petit absolui & callide ponit in calce rescripti etiam si aliter quam vt prefertur culpabilis esses & per illam clausulam dicunt procuratores esse remissum delictum etiam si impetrans fuisset verus delinquēs Ego alias dicebam quod illa clausula non est tante potentie quod tribuat absolutionē si vere ipetrans deliquerit & hoc per doctrinam Bar.in.d.l.i.ff.ad.l.iul.maie.& Abb.in.c.si extra de treg.& pac. vbi quando in rescriptis petitio est terminata & concessio indeterminata illa inderminata concessio intelligitur secundum petitionem vt in.d.l.si fine.§ .interrogatus. ff. de inter .act. Nam si aliquis petat absolui a furto & princeps dicat absoluo te a furto & ab oibus aliis delictis in quibus esses culpabilis talis absolutio non comprehendit nisi delicta similia vel minora expressis non autem maiora secundum Bar. & Doct.in dicto.§. si in pluribus & Car.in . d.Clemen. ij. de procur. Ita in preposito nostre questionis impetrans dicit de homicidio de quo accusatur vel inquiritur se non esse culpabilem & princeps absoluit etiam si aliter quam vt narratur esset culpabilis certe talis absolutio porrigitur ad qualitates extrinsecas minores vel similes

Nota clausulam qua multi in gratiis vtūtur.

expressis non autem ad maiores per rationes predictas potuit enim esse q impetrans non interfecerit et tamen q in aliquo deliquerit puta potuit impedire homicidaz ne interficeret et non impediuit vel delictum laudauit vel simile quid fecit propter quod veniret aliquali pena puniendus vt declarat glo. in.c. extra de offi.deleg. Et iste qualitates videntur per illam clausulam remisse non autem homicidium. Quoniam si narrasset se interfecisse vel interfici mandasse verisimiliter non fuisset princeps concessurus vt in.d.c.postulasti et.d.c. super litteris extra de rescript. secundum Bar. in.d.l.de pupillo. §.si in pluribus.ff.de no.oper. nunc.ij. col.

Et illa expositio necessario fieri debet alias rescriptum: tanq continens manifestam repugnantiam diceretur nullum secundum spec. in tit.de fid.inst.§.ix.ver.item quod instrumentum et per doct. in.l.scripture. C.eo.tit.et ne in rescripto resultet repugnantia debet vnum pro alio interpretari secundum Bar. in.l.omnes populi in.vi.quest.ff. de inst.et iur. et in const.ad reprimendum.§. non obstante et dicit Abb.in.c.gratum de offi. deleg.q ad euitandu repugnantiam debet esse per subauditum intellectum fieri interpretatio. Et q in casu nostro rescriptum contineat manifestam repugnantiam clare apparet. Nam quando aliquid narratur et princeps rescribit semper subintelligitur clausula si ita est. vt in.c.ij. cum ibi notat. extra de rescript. Que clausula de directo aduersatur clausule si aliter culpabilis esses. Quod nihil aliud est dicere nisi et si ita non est te absoluo. Qm non pot quis circa ide esse culpabilis et no culpabilis vt declarat Ang. in cons. lxxij. Et propterea debet sumi iste intellect9 vt circa delictu principale non peccauerit sed si circa aliquas qualitates extra delictum culpam commiserit absoluatur. Et hoc suadet significatio verborum. Nam illa clausula et si aliter culpabilis esses non potest referri ad delictum de quo principaliter qrit qz diceretur potius dolosus q culpabilis secundum doctrinam Bar. in.l. quod nerua.ff. depo sit. Et similis forma absolutionis est in.c. exhibita extra de homici. Et ideo si postea impetrans comunicatur de delicto non potest dicere per illam clausulam se absolu-

Rescriptum repugnantiam continens est nullum.

Rescriptum semper intelligitur si preces veritate nitantur.

tum non solum per rationes predictas sed etiam quia tamquam mendax et falsus orator debet carere impetratis vt in .d. c. super litteris et.d.c. postulasti de rescript. et declarat Bal.in.l.contra qui propriam .C.de non num.pec. et in addit.ad specul.in tit.de excep. ver. Quando quis negat et non potest se cum illo rescripto defendere quod cum mendacio et fraude impetrauit vt.d.c.dilectus filius Abbas de rescript. Nisi diceremus quod quando in verbis remissionis vel salui conductus oritur aliqua dubitatio debemus ad principem recurrere qui illum concessit et eius declarationi stare secundum Paul.de cast.in.l.heredes palam.§.si quid post .ff.de test.et Phil.dec.in.d.cons.li. in fine que pars in dubio tutior videtur.

Mendax debet impetratis carere.

Rescriptum dubium per rescribentem interpretatur.

Sin autem Princeps generaliter ad certum tempus propter publicam letitiam securitatem concesserit vt in .l. si abolitio et .l.si interueniente .ff. ad turpil.certe talis securitas non extenditur ad crimen falsi.d.l.lutius.ff. eo.tit. Neque ad crimen lese maiestatis oppugnate patrie vel peculatus vt in.l.fallaciter in fine.C.de abolit.Et idem dicas si huiusmodi securitas a statuto generaliter conceda tur cum stricte debeat intelligi .d.l.quicquid astringende ff.de ver.oblig.vt declarat Alex.in dicto.§.si in pluribus Et ita intelligitur dictum Bar.in.d.l.lutius et Ang.in. d.quest. exorta guerra et nouissimorum in rub .ff. de fal. et dicit Ang.post Dy.in.l.talis scriptura .ff. de leg.i.quod stante statuto quod pax prosit in omnibus delictis non extenditur tale statutum ad falsarios cum eorum delictum sit atrocius homicidio et adulterio secundum Ang.in aucten. de nupt.§.mitiores.sed istud non transit sine dubio per doctrinam Bar. in.d.cons.clxix.vbi statutum dans securitatem debitoribus comprehendit etiam debitorem ex causa delicti et late debet interpretari.

Multa in odium falsariorum inducta sunt.

Et propterea dicendum est quod statutum dans securitatem ex causa necessaria comprehendit omnia delicta atrocia arg. l.ij.§.legatis.ff. de ind.et.l.eos.ff.de accusat.Si vero statutum dat securitatem ex gratia et vera est sententia Ludo.Rom.et sequacium in .d.§.si in pluribus . Quia si huiusmodi delicta fuissent expressa statuentes fortasse sine causa necessaria non concessissent.l. obligatione ge-

Statutum dans securitatem ex causa necessaria an comprehendat delicta.

nerali. ff. de pigno. vt late declarat Bal. in. d. cons. cccc. primo vol. & hoc modo intelligitur dictum Bar. in. d. cons. clxix. vt dictum est in. vi. declaratione in fine.

Decimanona declaratio.

Securitas data inueniendo intelligitur data in stando & redeundo.

Neque praetereundum est quod securitas data inueniendo intelligitur etiam esse data in stando & redeundo secundum Ang. post Bar. in. l. vltimur. ff. de sepul. viol. & facit tex. in. c. statutum. §. fi. de rescript. in. vi. ibi stando eundo & redeundo. Nam quis non diceretur secure venire nisi posset secure stare & redire vt declarat Abb. in. d. c. fi. extra de treg. & pac. in princ. Et illa verba quod quis possit secure venire important nequis directe vel indirecte assecuratum molestare vel offendere possit secundum Bar. in. l. i. ff. ad. l. iul. maie. de quo meminit Jaso. in. l. i. col. ij. ff. qui satis congan. Et in tatum debet benigne ista securitas interpretari quod si alicui detur saluus conductus veniendi ad ciuitatem intelligitur etiam esse data securitas equo super quo vehitur secundum Fily. post immo. in d. c. fi. & Hippo. de mar. in rep. rub. de probat. in. v. col.

Securitas data alicui extenditur etiam ad equum super quo equitat.

Et securitas data alicui pro se & socijs includit socium iudeum secundum Ang. post Bar. in. d. l. i. ff. ad. l. iul. maie. & in. d. l. vltimur & Hippo. de mar. in cons. lxxxiiij. numero. xli. & late per And. sicul. in cons. lxiij. in. iiij. vol. incipien. licet in medium &c. Et securitas data vt quis possit venire potest etiam nuncium mittere vt dicit Bar. & Bal. in aucten. habita. C. ne fil pro pat. Et securitas que datur persone tuetur etiam res & bona que secum portat assecuratus & non solum sua sed aliena vt late declarat Phil. dec. in. d. cons. li. per totum vbi ponit questionem de quodam Buscaino qui portabat bona Florentino & qui habet securitatem pro se & bonis potest per aliū mittere bona ad locū in quo fuit assecuratus vt Bal. in cōs. cccciiij. in. v. vol. incipien. confessus fuit &c. Sed quid dicendum si datur saluus conductus alicui nobili vt veniat ad ciuitatem an etiam eius familie quam secum ducit datus esse intelligatur Breuiter dicas quod sic quia sermo relatus ad personam intelligitur secundum conditionem persone vt in. l. plenum. §. equitij. ff. de vsu. & habit & in. l. si quis filio. §. irritum. ff. de iniust. test. & verba debent intelligi secūdum subiectam materiam. l. si ex legat. causa

Saluus conductus cōcessus nobili an extendatur ad familiares suos.

causa. ff. de verb. oblig. τ in. l. si vno. ff. loc. vt per multa exempla declarat Hippo. de mar. in. d. rep. rub. C. de proba: v. col. τ facit ratio quia nobilis sine familia commode venire non potest. Et quando aliquid conceditur videtur esse concessum omne id sine quo illud conmode exerceri nõ potest: vt in. l. ij. ff. de iuris. om. iud. τ. l. ad rem mobilem τ. l. ad legatum. ff. de procur. Et priuilegium concessum persone extenditur etiam ad eius familiam vt in. l. ij. τ ibi notatur. C. de epis. τ cler. τ car. in clemen. i. ix. notabil. de exces. prel. Et facit dictũ bal. in dicto cons. cccccxiiij. vbi saluus conductus datus marito comprehendit etiam vxorẽ. ¶ Sed an saluus conductus vni concessus porrigatur ad eius confederatos τ adherentes, vide Ludo. Rom. in cons. xlvij. incipiẽ. visis necessariis τ io. And. in. C. ad apostolice de re iud. in. vi. τ Ang. τ doct. in. l. que religiosis. ff. de rei. vend. τ flor. in. l. loci corpus in princ. ff. si ser. vend. Et aduerte q̃ si alicui datur saluus conductus veniendi ad ciuitatẽ non solum illa securitas debet per concedentem intra suum territorium obseruari, sed etiam extra territoriũ τ vbiq; locorum. Quia securitas nihil prodesset si concedens posset contra illam excogitato dolo machinari vt in. l. fi. ff. de legat. τ in. l. ij. §. non fuit. ff. de dolo. Et ita per multas rationes concludit Ang. in cons. ccclxiij. incipien. magnifici domini τc. vbi ponit questionem de quodam milite qui assecuratus per dominos lucenses fuit p eorum stipendiarios captus in territorio Pisano.

Saluus cõductus alicui concessus an ad eius confederatus, & heredes extendatur.

Et aduerte q̃ saluus conductus datus in veniẽdo alicui pro se τ sociis non comprehendit socios saracenos heretico hostes neq; bannitos illius ciuitatis vel principis qui saluum conductum concessit secundum Bar. in. d. l. i. ff. ad. l. iul. maie. τ Ang. in. d. l. vtimur. ff. de sepul. viol. Et ex hoc infert Bar. in. d. l. i. q̃ securitas que datur in veniendo a iure ciuili vel a statuto non comprehendit personas predictas cum quibus nulla est nobiscum participatio. τ propterea securitas que datur in nundinis τ aliis casibus de quibus diximus in prima declaratione non defendit bannitos hostes τ similes personas nisi de istis personis expresse fuerit actum vt in. l. mercatores

Saraceni, Heretici, Hostes.

C. de comer ꝛ mer. ꝛ in. l. i. ꝛ ibi optime declarat Bal. C. de nund. Quod fallit in securitate data a iuregen. tium legatis hostium qui cuiuscunqꝫ conditionis sint cō prehenduntur in ca. d. l. ij. §. legatis. ff. de iud. cum simil. de quibus supra dictum est. Et his adde ꝙ habens se curitatem pro se ꝛ sociis non poterit secum ducere in so tium aliquam personam insignem ꝛ maioris conditionis ꝛ preheminentie ꝙ̄ sit ipse impetrans vt in similibus not. per Jo. And. ꝛ alios in. c. ij. de rescript. in. vi. ꝛ Bal. in. d. cons. cccc. in primo vol.

Nota quia est notabile & quotidie accidit

Sotius maioris conditionis

Preterea dubitatur an habens securitatem eundi ꝛ re deundi possit semel vel pluries ire ꝛ redire Breuiter di cas secundum Bar. de mente oldr. in. d. l. i. ff. ad. l. iul. maie. Aut securitas fuit determinate petita ꝛ determina te concessa ꝛ tunc questio non habet dubium quia stamus certo. l. continuus. §. cuꝫ ita. ff. de verb. oblig. Aut fuit indeterminate petita ꝛ determinate concessa ꝛ nulli dubium est ꝙ debemus stare concessioni. Est enim in po testate concedentis quomodo velit securitatem dare ar. l. i. ff. de solut. Si vero securitas fuit indeterminate peti ta ꝛ indeterminate concessa ꝛ tunc pro prima data esse intelligitur. l. boue. §. hoc sermone. ff. de verb. sig. ꝛ in. l. hec conditio. ff. de cond. ꝛ demon. vbi relictū alicui cum nupserit intelligitur de primis nuptijs. Et istaꝫ distinctio nem Bar. de verbo ad verbum refert ꝛ sequitur Abb. ꝛ moder. in. d. c. fi. extra de treg. ꝛ pace.

xx. declaratio

Securitas veniendi alicui concesa an expiret per unum actum.

Sed hoc primo fallit si securitas ad aliquam certaꝫ cau sam concedatur puta pro pace facienda. Nam tunc intel ligitur ꝙ possit assecuratus ire ꝛ redire donec pendet tractatus pacis arg. l. continuus. §. qui insulam. ff. de ver. oblig. secundū Bar. in. d. l. i. in fi. ꝛ Abb. in. d. c. fi. secun do fallit si securitas fuerit data ad certum tempus quo niam illo tempore durante poterit assecuratus quotiens voluerit ire ꝛ redire secundum Raph. fulg. in. l. si mihi ꝛ titio. ff. de ver. oblig. arg. l. si cum in annos. C. qui mo. vsu. amit. ꝛ p Jo. Cal. in disputatione sua incipien. octo studentes. Tertio fallit si in securitate dictū fuerit totiēs quotiēs voluerit possit ire ꝛ redire secundū vital. in. d. tract. in claus. nil. no. se. pend. in princ. Sed difficultas

Securitas seu saluus conductus quando per priman actum non expiret.

Dictio totiens quotiens per quot actus verificetur.

est in illa verba totiens quotiens apposita in saluo conductu importent infinitatem. ita q͂ talis securitas dicatur perpetuo durare Ang. in similibus terminis in .l. si finita in princ. ff. de dam. in fec. tenuit ista verba significare binum actum arg. l. fidei commissi. §. si quis. x. ff. de leg. iij. Et ex hoc infertur promittentem representare hominem totiens quotiens per binam representationem liberari ꝛ hoc ratione infinitatis vitande. l. qui bona. §. fi. ff. de dam. in fec. Bal. vero in. l. i. viij. col. C. de his que. pen. no. ꝛc. tenuit istas dictiones totiens quotiens quatuor vices significare. sed Rap. fulg. clvi. voluit potestatem totiens quotiens aliquid faciendi tantum decennio durare glo. vero ꝛ post eam. Cy. in. d. l. fidei commissi. §. si quis. x. ꝛ immo. in. d. l. si finita voluerunt in simili istam potestatem perpetuo durare quam opinionem post longam disputationem dicit Alex. in. d. l. si finita in princ. ꝛ in. d. l. qui bona. §. fi. esse veriorem. Quia iste dictiones totiens quotiens de sui propria significatione infinitatem demonstrant vt in. l. si duo. §. fi. ff. de arbit. Et infinitas non est vitanda quando partes ita egerunt. secundum immo. in. d. l. si finita. Et istam questionem aliter non examino cũ fuerit per Alex. et moder. in dictis locis ad saturitatem disputata vbi ẽt de dictione. iterũ. rursus quando ꝙ. et similibus poteris uidere que cõsueuerunt in huius smodi securitatibus apponi. Sȝ aduerte quod iste dictiones totiens. quotiens in saluo conductu operantur infinitatem. Nisi propter aliquam causam securitas fuerit Quia tunc ex con iectura ata mente concedentis simulcum causa saluus conductus expiraret. per dotrinam Bar. in. d. l. i. ff. ad. l. iul. maie. et Abb. in. d. c. fi. de treg. et pace.

Infinitas quando sit euitanda.

Et quid importet saluus conductus quando concedens dicit damus tib. liberum saluum conductum ꝛ plenaȝ ac omnimodam securitatem ꝛ similia verba pregnantia vide Phil. dec. in. d. cons. li. ꝛ Bal. in. d. cons. ccccxiiij. in v. vol. ꝛ in cons. cccc. in primo vol. ꝛ Ang. in. d. cons. ccc lxiij. Incipien. magnifici domini: ꝛc. ꝛ saluus conductus datus pro se ꝛ socijs quos socios comprehendat vide Ang. in. d. l. i. ff. ad. l. iul. maie. vbi in saluo conductu socius dicitur qui principaliter est in societate vt sit so-

Socius in materia salui conductus quis dicatur.

eius non autem ille qui casu incidit in societatem vel nõ venit vt principaliter sit socius sed pro suis vel alienis negocijs peragendis. Quod est notabile et memorie commendandum.

Quarta Pars.

xxi. declaratio.

Supra visum est de interpretatione et intellectu salui conductus: sequitur modo videre quomodo saluus conductus reuocetur vel finiatur, et qua pena puniantur securitatis fractores. Et primo te scire oportet quod saluus conductus datus a principe vel inferiore non potest per concedentem reuocari secundum Alb. de ros. in. d. l. conuentionum in fin. ff. de pac. et Bal. loquens de capitulis pacis in. l. digna vox. C. de leg. Quia licet a principio sit in voluntate principis An velit saluum conductum concedere tamen postquam concessit transit illa securitas in quasi contractum vltro citroque obligatorium et reuocari non potest secundum doctrinam Bal. in. l. princeps. ff. de leg. et in. l. priuilegia. C. de sac. san. eccl. Et quod princeps sit obligatus ex contractu vel quasi per multas auctoritates post moder. disputat. And. sicul. in. c. ex epistola extra de probat. in. vij. col. et propterea consueuit in saluis conductis quos papa concedit apponi illa clausula cum disdicta. x. dierum Quoniam illa clausula non adiecta non posset papa securitatem quam semel concessit reuocare per rationes supra allegatas. Et in tantum hoc est verum quod nec successor principis poterit talem saluum conductum reuocare secundum Alb. de ros. in. d. l. conuentionum et Bal. et doct. in. d. l. digna vox. C. de leg. Sed hoc intellige esse verum nisi superueniat aliqua necessitas que cogat principem saluum conductum reuocare per singulare dictum Inno. in. c. in nostra extra de iniur. vbi statutum quod transiuit in quasi contractum cum subdito potest superueniente necessitate tolli. Et est exemplum quod alias audiui in facto euenisse. dux mediolani multos bannitos et alijs suis terris affidauit. deinde superueniente bello fuit dubitatum ne banniti habentes saluum conductum aliquam proditionem machinarentur.

Saluus cõductus an & quando possit reuocari.

Princeps an sit obligatus, ex cõtractu vel quasi.

vel statum ciuitatis subuerterent: propter istam necessita tem ratione publice vtilitatis suadente poterit princeps saluum conductum reuocare licet in quasi contractum transiuerit Et est ratio quia in quocunq; sermone ꝛ in quocunq; priuilegio vel alia dispositione semper publica vtilitas intelligitur excepta vt est bonus tex. in. l. iube mus el. i. ꝛ ibi Bal. C. de sac. sanc. eccl. ꝛ in. l. si quis in graui. §. bi quoq; ff. ad. sille. Et ea que de nouo emergunt de nouo indigent auxilio. l. de etate. §. ex causa. ff. de inter. act. ꝛ. c. insinuata de off. de leg. ꝛ istam limitationem per multas auctoritates late disputat And. sicul. in. d. c. ex epistole in. viij. col. — Publica vtilitas semper censetur excepta.

Sed aduerte q contra istam conclusionem aperte facit tex. in. d. l. quotiens. C. de prec. princ. offeren. secundum intellectum Moff. communiter per doct. approbatum vbi imperator potest reuocare ad libitum suum saluum conductum quem dedit debitori. Sed tu dicas illuz tex. non obstare quia ibi saluus conductus fuit concessus in preiudicium creditorum sed in casu nostro per concessionem salui conductus sibi soli preiudicauit nō mirum si illum reuocare non potest. arg. cor. que notantur p Bar. ꝛ Bal. in d. l. fi. ff. d const. princ. Ubi, beneficium principis quod ipsum tantum principez ledit latissime interpretatur. Sed si beneficium principis ius tertij in aliquo diminuat stricte intelligitur.

Et scias q saluus conductus datus ad beneplacitum nō expirat nisi morte cōcedentis vt in. c. si gratiose, d rescrip. in. vi. ꝛ in. l. iiij. ff. loc. Et Ang. loquens in specie d sal uocōductu in cons. ccxvij. in vi. col. vers. ad quartū quoq;. ꝛ Phil. cor. cons. ccxxxv. iij. col. versiculo circa tertium, in. ij. vol. Et idem dicas si officium cōcedentis finiatur. secundum Bar. ꝛ Alex. in l. centesimis. §. si ita stipulatus, in fine. ff. d verb. oblig. — xxii. declaratio.

Sed hoc primo fallit si verba saluiconductus fuerint relata ad personam non moriturā, videlicet si Papa dicat concedimus tibi saluum conductum ad beneplacitum sedis Apostolice. Nam tūc nisi fuerit p sedē Apostolicam reuocatus licet concedens moriatur censetur perpetuo durare: vt in dicto cap. si gratiose. in fine. ꝛ declarat — Camera apostolica nunq̄ moritur.

curitatem durare donec causa propter quam fuit concessa durauerit secundū Bar.in.d.l.i.in fine.ff.ad.l.iul.maie. ꝛ Abb.in.d.c.fi.de treu. ꝛ pac. cum sine causa saluus conductus ab inferiore a principe dari non possit vt diximus in.vij. declaratione ꝛc.

xliii. Declaratio.

Neqꝫ pretereundū est ꝙ saluus conductus propter paupertatem debitori concessus eatenus suffragatur quatenus durat paupertas. Quoniam priuilegium concessum debitori propter causam sue egestatis, facultatibus excrescentibus sublatum esse intelligitur: vt est bon⁹ tex.in.l. cura.§. deficiendum.ff.de mun.ꝛ honor. ꝛ cessante egestate ꝛ sic causa finali debet cessare effectus salui conductus.l.adigere.§. quamuis.ff.de iur.patron.l.miles. ff.de re milit.ꝛ .c.cum cessante extra de appell. Et facit. illud quod vulgariter dicunt doctores ꝙ quando causa que superuenit est contraria cause que mouit principem ad concedendum tollit priuilegium vt.in.c.suggestum ꝛ ibi doct.extra de decim. ꝛ facit tex.in.c.cum tu. iuncta glo. in ver.donec.extra de vsur.vbi constitutio odiosa contra vsurarios edita cessat cum primum vsurarius desinit fenerari secundū Ludo. Rom.in cons.cccciiij. Et premissis adde ꝙ debitor admittitur ad cessionem bonorum propter paupertatem vt in.l.i.ꝛ ibi not.C. de his qui bon. ce.pos.ꝛ tamen crescentibus facultatibus cessat beneficium dicte cessionis vt in.§. cum quoqꝫ ꝛ ibi declarat Aret.instit.de action. Et in simili dicit Bal. in.l.i. ff. de const. princ. ꝙ littere salui conductus recipiunt declarationem secundum coniecturatam mentem concedentis. Et propterea cū saluus conductus sit concessus propter paupertatem presumendum est principem voluisse illum cessare cum primū cessat paupertas vt in indiuiduo loquens de saluo conductu declarat Phil.dec.in.d.cons. li.ij.col.in princ.

Cessante causa debet cessare effectus.

Debitor ppter paupertatem admittet ad cessionem bonorum.

Sed hoc primo limita esse verum si expresse constat ꝙ propter paupertatem fuit securitas concessa: alias si non constaret non crederem facultatibus excrescentibus effectum salui conductus cessare vt videtur esse casus secundum magis communem intellectum in.d.l.quotiens .C. de prec.princ. offeren. vbi licet principi dare debitori

breuem

breuem dilationem ad soluendum ꝛ non distinguit lex. an debitoꝛ sit diues vel pauper. Et propterea minime nos distinguere debemus. l. non distinguemus cum simil. ff. de arbit. Et ad hoc facit qꝰ tempus quatrimestre quod a lege condemnatis indulgetur pauperi ꝛ diuiti pariter suffragatur. vt in.l.ij. ꝛ l. fi. C. de vsu. rei iud. Et tempus. x. dierum quod datur in iudicio, de const. pecu. Et tempus arbitrarium quod in alijs iudicijs per iudicem debitoribus prestatur, tam diuitem q̄ȝ pauperem defendit, vt probat tex. in sui ratione, in. l. quod diximus. ff. de solut. ꝛ in l. promissoꝛ. ff. de cōstit. pec. ꝛ vide Doct. in. §. omnis, in instit. de verb. oblig. ꝛ Jas. in addit. ad Christoph. poꝛ. in d. §. oīs in glo. in ver. confestim.

Vbi lex non distinguit nec nos distinguere debemus.

Secundo limita nisi in saluo conductu apparerēt due cause finales quia tunc cessante altera nō cessabit effectus securitatis ꝛ coniunctiua poterit resolui in disiunctiuam vt est tex. ꝛ ibi Aret. in. §. affinitatis instit. de nupt. ꝛ in. l. i. secundum intellectum queȝ dedi in lectura mea ad illam legem. C. de sac. sanc. eccl. ꝛ not. Abb. in d. c. cum cessante ꝛ Bar. in const. ad reprimen. in glo. in ver. ne ex eoꝛum. Sed hoc limita ꝛ intellige si quelibet illarum causarum erat per se apta ꝛ potens producere illum effectum. Exempli gratia si princeps dicat in saluoconductu. quia clericus ꝛ pauper existis ꝛc̄. ꝛ licet debitoꝛ efficiatur diues nō cessabit effectus saluiconductus propter alteram causam remanentem que per se erat apta mouere animum principis vt in. C. odoardus. ex̄. de solut. Si vero quelibet illarum causarū non esset per se apta ꝛ potens parere dictum effectum, ꝛ tunc requiritur concursus vtriusqȝ ꝛ altera cesante cessabit effectus securitatis. vt inquit notabiliter Abb. in. d. c. cum cessante, ꝛ Bar. in. d. const. ad repꝛimen. in glo. ne. ex eoꝛum ꝛc̄. Et ad hoc facit illud quod eleganter dicit Jaso. per pulchras rationes, in. l. i. ff. de iust. ꝛ iur. Vbi quando in statuto vel rescripto quod est exoꝛbitans a iure cōmuni ponuntur plures cause illud rescriptum vel statutum debet restringi ꝛ requiritur concursus illarum causarum ꝛ allegat. Ang. in cons. xvi. incipien. visis statutis ꝛc̄. Et his

Coniunctiua quādo in disiunctiuā resoluatur.

Rescriptum principis quando ius tertii ledit debet intelligi ut ledat quanto minus potest ius tertii

adde illud quod passim dicunt Doct. quod quando rescriptum principis in aliquo ledit ius tertij debet intelligi vt minus ledat quantum sit possibile, vt in. d.l.ij.§. merito et §. si quis a principe. ff. ne quid in loc. publ. Tertio limita nisi in saluoconductu comprehendatur causa finalis et causa impulsiua. Nam cesante causa impulsiua nō cessabit securitatis effectus, nec illius falsitas actū vitiabit, vt declarat Bar. in. l. ij. §. fi. ff. de donat. et Phil. cor. in cons. xxxv. in. ij. vol. iij. col. et p Bar. Soz. in cons. clix. in vi. col. et in cons. ccxxv. vlt. col. ij. vol. in quibus locis poteris videre que sit causa finalis et que impulsiua et quando requiratur concursus vtriusque quod hic non declaro, cum nō sit materia nostra: Sed cautius est quando propter aliquod superueniens dubitatur de reuocatione saluiconductus recurrere ad principem qui illum concessit si eius persona haberi potest: quia eius est interpretari cuius est condere, vt in. c. qm̄. de concess. preben. in. vi. et declarat. Ang. in cons. cclxxiij. in. i. col. quem refert et sequitur Phil. Dec. in. d. cons. li. in fine. Quū obseruatio saluiconductus cum consistat in fide principis, honorem et dignitatem ipsius multum concernit secūdū Bal. in. d. cons. ccccxlvi. vol. iij. et a sue voluntatis et mentis interpretatione dependet. secundum Inno. in. c. cum ecclesiastice ex. de excep. et Bal. in. l. rescripta. C. si cont. ius vel vtil. publ. etc.

Interpretatio alicuius actus debet fieri per eum qui illum fecit

xxiiii. declaratio

Offendens habētem saluum conductum a principe qua pena puniatur.

Postremo sciendū est quod si aliquis offēdat habētē legitimam securitatē a lege vel a principe siue ab inferiore incidit in penam criminis lese maiestatis vt. i. l. i. ff. ad. l. iul. maie. ibi. securitatē populi Romani, et declarat Bar. in. l. iij. §. transfugas in fi. ff. ad. l. cor. de sic. et Paul. de Cast. in d. cons. xxxiiij. i. vol. Sed aduerte quod in hoc fuerunt opiniones. Nam aliqui dixerunt quod offendens contra securitatem datam debeat dari offenso et eius arbitrio puniri arg. l. fi. ff. de legat. Alij vero quos refert Alber. in. l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de offic. pres. tenent cōtra violatorem securitatis penam esse duplicandam. l. aut damnum. §. ij. ff. de pen. Sed tu latius dicas aut priuatus offendit priuatum quem non offendere promiserat et tunc si promissio erat penalis, vltra penam a lege infli-

ctam incidit in penam conuentionalem. l. si quis reum ff. de cust. reorum. Si vero promissio est simplex grauius punitur arbitrio iudicis, q̄ alias puniretur si securitas non fuisset data, secundum Bar. et Alber. de ros. in. d. §. ne potentiores. Sin autem offensio fiat habentibus securitatem a iure gentium vt legatis hostium vel oratoribus principum et tunc offendens incidit in penam sacrilegij secundum Ang. in d. l. ij. §. legatis. ff. de iud. et Mar. lauden. in tract. de legatis quest. xxxviij. quia sancti dicuntur legati. l. sanctum. ff. de re. diuis. vel puniendus traditur hostibus, quorum legatos offendit vt in. d. l. fi. ff. de legatio. quod est speciale in legatis hostium s3 Bar. et Alb. in d. §. ne potentiores. Sed si offensio fiat illi qui habet securitatem a iure ciuili vel saluum conductum a principe, siue a iudice, si offensio fuit personalis et ex ea mors fuit sequuta punitur offendēs pena capitis et incidit in crimen lese maiestatis secundum Bar. in. d. l. iij. §. transfugas. ff. ad. l. cor. de sic. et Paul. de Cast. in. d. cons. xxxiij. Si vero ex offensione mors non fuit secuta. et tunc pro qualitate delicti pena alteratur arbitrio iudicis, vt declarat. Bar. et Alb. de rosa. in. d. §. ne potentiores. vbi. ponunt intellectum ad. d. l. i. ff. ad. l. iul. maie. et Firman. in suo repertorio in ver. ruptor pacis, in vers. ij. Sed hoc sane intellige si scienter contra securitatem fiat offensio secus si ignoranter quia tunc non punitur tamq̄ violator securitatis secundum Paul. de Cast. in d. cōs. xxxiij. et Phil. Dec. in cōs. cccxxvij. vbi interficiens banditum habentem saluum cōductum non punitur si de saluoconductu noticiam nō habuit. Et qua pena puniatur qui turbat securitatem publicam, vide Bal. in tit. de pac. tenen. in princ. et tex. in. d. l. i. ff. ad. l. iul. maie. ibi. securitatē populi Romani et Alb. de ros. et antiquos in. d. l. illicitas. §. ne potentiores ff. de off. pref.

Offendens oratores qua pena puniantur.

Publicam securitatē turbantes.

Et ex his presenti tractatui extremam manum impono. In quo si quid boni per me dictu3 est laus et gloria sit altissimo: Si vero aliquid minus bene dictum reperiatur: Rogo omnes vt mei ingenioli paruitati ignoscant ac illud citra liuorem corrigant et emendent.

Finis.

Franciscus de monte Francho in laudem Reuerendi.

P. D. Gregorij Magalotti,

Fama Magalotti non est inclusa sepulchro.
Mors hominem rapuit, Non tamen illa uirum.
Præfuit hic almæ iusto moderamine Romæ.
Rexit & æmiliam dogmate iustitiæ
Picenasq; urbes nunq; corruptus ab auro
Inq; Reos sceleris Mallius alter erat.
Felsinea extintus tota defletur in Vrbæ,
Deflent hunc leges, Iustitiæq; forum.
Qualem fama canit: sunt hoc in codice Testes.
Plura notata forent: inuida parca negat.
Esse uolunt homines siquo discrimine tuti:
Ex hoc sumetur publica iure fides
Patronus FISCI Benedictus Cultor honoris
Gregori ante obitum: post obitum pariter
Describenda dedit: motus ratione decenti
Tanti ne pereant hæc monimenta viri.
Arbos sicca uiget: Florent hac arbore rami.
Arbore de sicca carpere poma datur.
Debet Fiscali Generosa ex tirpe ualenti
Vmbra Magalotti: quo sua scripta patent.

Lactantij Iouij de Spoleto Hexastichon.

Vt uigil, arguto cognouit pectore, quanti est,
Vndiq; securum Carpere posse iugum,
Edidit exiguum (posita formidine) librum,
Pergat ut inceptum quilibet orsus iter.
Qui si paratus erit magno liber ære, iuuabit,
Nam Docet hæc tutas currere charta uias.

Marij Fauonij Spoletini Epith. de R. antisthite Gregorio Magal. ad fælsinam.

Gregorio (ueluti mures) custode latebant
Crimina sub cæcis cuncta foraminibus:
Vuia uiricedæ ne rodant uiscera mures,
Inspice, nam vigili es felsina fæle sine.

Epit. de Gregorio Magal.

Vitali grauitate transeundo
Cælis gaudia fers; relinquis orbi
At magnos Megalocte magne luctus:

Epit. de eodem.

Non hac Gregorius Magaloctus conditur Vrna,
Viscera felsinei cordis in ima iacent.

Epit. de eodem ad felsinam.

Appellant Megalithon id pelasgi,
Quod magnum lapidem uocant latini.
At magnus lapis vnio uocatur.

Antiſthes Megaloctus ergo gemma eſt,
Legum altrix vlula, genasq; scinde,
Amiſſa eſt pretioſa gemma poſtq̃.

De eodem Epith.

Qui tegitur tumulo, fœlicitat, occupat, ornat,
Mundum, æthram, cœlum, corpore, fama, anima.

De eodem Epith.

Corpus, fama, animus, tranquillat, complet, honorat,
Orbem, æthram, cœlum, nomine, laude, opere

De eodem Epith.

Gregorius Magaloctus in hoc subconditur albo
Marmore, cui virtus abdita nulla fuit.
Prouidus ingenio, vita probus, ore disertus,
Moribus ornatus, iuſtus in arbitrio,
Integritate potens, munitus robore, utroq;
Dogmate conſultus, pauperibusq; fauens.
Prouidus, ergo, probus, facundus, moriger, æquus,
Sincerus, fortis, doctor, inopsq; gemat,
Occidit ingenium, probitas, facundia, mores,
Iuſtitia, integritas, robora, iura, fauor,

Tu: Tumulus, & Aurifices.

Quo turma Aurificum ruis? Au. in tua marmora, Tu. quare?
Au. Magna tuo in tumulo gemma sepulta nitet.
Tu. Quae gemma hic? Au. Magaloctus, Tu. quæ commercia gemmis
Hic habet? Au. agnonem condidit inde ſibi.
Tu. Gemma ergo eſt, ſi quis Magalocti agnomine gaudet?
Au. Gemma quidem, & magna eſt. Tu. Qua ratione. Au. loquar.
Tu. Dic? Au. magalithos enim magnus lapis ore latino.
Fertur, & eſt magnus quid (niſi gemma) lapis?

Tu. Quid facit iste lapis magnus? *Au.* (ceu ferrea magnes
Pondera) virtutes attrahit omnigenas.
Tu. Qua virtute micat? *Au.* probitate, decòre, sophia,
Iusticia, ingenio, moribus, ore, fide.
Tu. Cur iteras ictus? cur tumbam infringis inanem?
Au. Assequar vt lapidem. *Tu.* non lapis ille mihi est.
Au. Ergo vbi? *Tu.* felsineis fibris. *Au.* cur pectore condunt?
Tu. Vt decoret magnus felsina corda lapis.

Gregorio duce iam fugerunt uerbera, cædes,
Vulnera, paupertas, uis, stupra, seuities.
Et dolor, & dolus, & fraudes, lis tædia, rixe.
Prælia conflictus, Vox, tuba, pernicies.
Inuidia, ambitio, stridor, certamen, erimnis,
Virus, discrimen, insidiæ, exitium,
Excidium, obsidio, Merores, noxia, mars, mors
Spicula, tormentum, fax, pila, seditio,
Pacifragus, latro, fur, periurus, raptor, adulter;
Exul, blasfæmans & ferus androphoon,
Languiditas, nota, pus, contages, ulcera, morbus,
Quercera, causones, & grauis, anxietas,
Felsineum mare, nec tempestas, fulmina, fluctus,
Flamina fulgetræ, nix, aqua, discutiunt.
Sudificum mare quin scindebat nauita faucto
Tramite securus tum sine remigio
Fluctiuaga rate cum crudeles æquora ponti
Mitia pyratæ sed modo transsilient.
Gregorij nece cur cessant cur rumpere palmis
Pectora coniunctis nunc sua felsinei.

Finis.

Bartutius gualdensis ad lectorem.

Calcographis nostri quandoque ignauia secli
Ingerit in claris sordida verba locis.
Et modo pro veris recinit corrupta. nec vllus
Tutus inest propria vel sonus vsque domo.
Ne tamen errata hæc ledant ingenia rithmis.
Bartutius voluit restituisse suis
Sume igitur vigili correpta volumina cura
Nam docet abstrusas chartula nostra vias.

Errata.

In prima epistola inscriptus:pro inscriptū:in.ii.epistola in opinatu,pro inopinato,in.iii.epistola:ergo,pro erga:in.i.parte ibi trāfugas:pro trāsfugas, i apostilla quo modus:pro quot modis,serenissimus:pro sanctissimus:incarcerāte: pro carcerāte in apostilla rector:ciuitas pro ciuitatis.in cap.ii.limita.telecati:pro relegati in.l.xv.pro in.l.is qui:sit:pro vt:ad monasteriū in.adde glo.in.c.iii.limita in apostilla,concedi:pro cōcedi,in.c.iiii.limita dsictrina:pro doctrina:in.c.vlterius d.l.xv.pro.l.is qui,n:pro nō:in.c.sed hoc primo ibi.Et ista:adde an ista.in ca. sed ista costractū:pro cōtructū,in.c.iiii.limitatur:de con:pro de cun.in.c.Si vero,vbi saluū:adde conductū:in.c.Et idē iuris:in.iii.declaratione: pro.iiii.in ca. Neque obmittendū ibi fely.in.d.c.adde quæ in ecclesiarū.iii.col.extra de cost.in ca.quoniā in i.liberationū,pro liberationē.Et pro clamata pro proclamate,item promissum: pro promissi vni:securitatis,pro securitas:in. c. & ista faciunt, post verbum nō tenetur adde & aduertendum est vbi dicit quod intantum:nom:pro numquia,pro qua:cōfessi,pro confessi:subditu,pro subditū,Iacob.ve del.pro iacob de bel.vis.inimitie pro inimicitie.fely,pro per fely.x.pro ver:phil.doc.pro phil. dec.drimo pro primo in.c.Neque est prætereundū.nō tatū:pro nō tutū:persona pro psone,exultauit pro exulauit,cām suā,pro causæ sue.iii.col.pro.iiii.col.post verbū materia,adde nostra:i.i.c.iii.par.pro ista,pro p ista,i.d.illicitas:adde in d.l.illicitas.i.c.dicimus i pcedēti ibi nō expressis dele nō,cicit pro dicit,deū pro dictū:in.c.dubitatur,de his qui qui ve.pro de his qui ve.i.c.Et per ista videtur serenissimi, pro sanctissimi;in.c.Et ista,comunicatur pro cōuincatur, in.c.Et propterea post delicta,adde ēt:in.c.Præterea dubitatur pro prima data dicas prima vice data.in.c.inde hoc.i.post fulg. adde in cons.ibi securitas fuerit,adde data, in.c.i.iiii.par.post verbum necessitate,adde per superiorē:post bannitos,adde in ciuitate mediolani.in cap. Sed aduerte post verbum sibi soli, adde princeps in ca. Et scias,post gratiose:adde & ibi doc.in.c.Sed hoc fallit post verbum cognitione:adde aduocare.concessa, pro concessus.

FINIS.

Romæ Apud Antonium Bladum. M. D. XXXVIII.

